

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2014.

PRIJEDLOG ZAKONA O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Uvodne napomene, pravni okvir i ocjena stanja

Sustav učinkovitog korištenja energije u Republici Hrvatskoj propisan je Zakonom o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (Narodne novine, br. 152/2008, 55/2012, 101/2013, 153/2013 i 14/2014). Predmetnim Zakonom se u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenosi pravna stečevina Europske unije iz područja energetske učinkovitosti i to Direktiva 2006/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o učinkovitosti korištenja krajnje energije i energetske usluge te o ukidanju Direktive Vijeća 93/76/EEZ, Direktiva 2009/125/EZ o uspostavi okvira za postavljanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda povezanih s energijom te Direktiva 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada u dijelu koji se odnosi na energetsko certificiranje zgrada i redovite preglede sustava grijanja i klimatizacije u zgradama.

Zakon o energetske učinkovitosti usklađuje se s Direktivom 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti kojom se dopunjuju direktive 2009/125/EZ i 2010/30/EU i ukidaju direktive 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, koja je stupila je na snagu 4. prosinca 2012. Predmetna Direktiva ima za cilj određivanje, a podredno tome i postizanje ušteda neposredne i primarne energije i to primjenom mjera energetske učinkovitosti, a sve kako bi se dostigao cilj povećanja energetske učinkovitosti Europske unije za 20% do 2020. godine i olakšao put daljnjim poboljšanjima energetske učinkovitosti nakon 2020. godine.

Direktivom 2012/27/EU određuje se sustav obveza i metoda računanja ušteda energije, zbog opravdane bojazni da se neće dostići zacrtani ciljevi Europske unije u području energetske učinkovitosti, koji zahtjeva stroži i detaljniji način određivanja nacionalnih ciljeva.

Isto tako, ovim se Zakonom kao nadležno tijelo za provođenje politike energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj određuje Nacionalno koordinacijsko tijelo za energetske učinkovitosti koje, između ostaloga, osigurava sustavno planiranja za poboljšanje energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj, prati izvršavanje obveza energetske učinkovitosti, prati rezultate provedbe planova i mjera politike energetske učinkovitosti te vodi sustav praćenja, mjerenja i verifikacije ušteda energije.

Ovim Zakonom određuje se način ugovaranja energetske usluge u suvlasničkim zajednicama, odnosno višestambenim zgradama kroz ugovor o energetskom učinku višestambene zgrade. Preduvjet za takvo ugovaranje energetske usluge, je da suvlasnička zajednica ne ulaže u izvođenje radova te da za njih ne nastaje kreditna obveza i ne preuzimaju rizike vezane uz provedbu ostvarenja uštede energije, odnosno imaju jamstvo da će se troškovi za energente smanjiti barem za iznos jednak otplatama energetske usluge. Bez uređivanja ovoga odnosa, suvlasnici u višestambenim zgradama nemaju mogućnost ostvariti ulaganja u smanjenje potrošnje energije bez suglasnosti svih suvlasnika, što ih ograničava u raspolaganju vlastitom imovinom na energetski učinkovit način, a predstavlja i značajnu prepreku razvoju poslovanja za pružanje energetske usluge.

Takav ugovor o energetskom učinku višestambene zgrade predstavlja ugovor koji je transparentan i koristan za sve suvlasnike zgrade, uz mogućnost svakog suvlasnika da u bilo kojem trenutku ospori ostvarivanje uštede. Ovakvim zakonskim uređenjem instituta energetske usluge za suvlasnike u višestambenim zgradama regulira se stvarna situacija koja drugim propisima nije obuhvaćena te se isto tako detaljno razrađuju obvezni dijelovi predmetnog ugovora i to na način da se određuje da zajamčena ušteda energije mora biti jednaka ili veća od naknade po ugovoru o energetskom učinku, čime se postiže sigurnost suvlasnika da ne plaćaju uštedu koja nije ostvarena. Obveza pružatelja energetske usluge obuhvaća i obvezu da uloži isključivo vlastita sredstva, čime se isključuje mogućnost ugovaranja na način koji predstavlja novi trošak za suvlasnike, jer se naknada može obračunati tek za ostvarenu uštedu.

Kako bi se ostvarila zaštita svih suvlasnika, a ujedno omogućilo jednostavno, ekonomično i brzo rješavanje potencijalnih sporova, uređuje se za svakog suvlasnika mogućnost da zatraži provjeru ostvarivanje zajamčene uštede od Nacionalnog koordinacijskog tijela za energetske učinkovitost, koje raspolaže potrebnim stručnim znanjima. Time se osigurava da odluka o ugovaranju energetske usluge u višestambenim zgradama, ne bude na štetu onih suvlasnika zgrade koji se za takav ugovor ne odluče te zaštitu njihovih prava kroz mogućnost osporavanja ostvarenja uštede kao bitnog uvjeta ugovora o energetskom učinku.

Isto tako, ovim se Zakonom uređuje provođenje energetske obnove višestambenih zgrada i to sukladno nacionalnim Programima energetske obnove višestambenih zgrada, kroz ugovor o izvođenju radova na energetskoj obnovi višestambene zgrade, kao i njegovi bitni sastojci. Odluku o sklapanju takvog ugovora donose suvlasnici zgrade temeljem natpolovične većine glasova suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika.

Razlozi za donošenje Zakona o energetskoj učinkovitosti

Usvajanjem ovoga Zakona stvorit će se uvjeti za postavljanje ciljeva, usvajanja mjera za smanjenje potrošnje energije i mehanizama za poticanje energetske učinkovitosti kroz institucionalne, financijske i druge okvire za uklanjanje prepreka koje sprječavaju razvoj tržišta energetske učinkovitosti.

Ovim Zakonom uređuju se i pitanja vezana uz specifičnosti ugovaranja energetske usluge i energetske obnove zgrade, što je osnovni preduvjet za takve ugovore, kojima se stvara okružje za mobilizaciju investicijskog kapitala u projekte energetske učinkovitosti, koji dovode do povećanja zaposlenosti i smanjenja ovisnosti o uvoznim energentima.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom i posljedice koje će donošenjem Zakona proisteci

Zakonom o energetskej učinkovitosti, između ostaloga uređuje se postupanje javnog sektora u ugovaranju energetske usluge, čime se stvaraju preduvjeti da država preuzme ulogu pružanja primjera za stvaranje tržišta za energetske usluge. Zakonom se, isto tako stvaraju preduvjeti da se za investicije u državnu imovinu koristi privatni kapital te da se pokrene investicijski ciklus bez dodatnih troškova države.

Nadalje, ovim se Zakonom uređuje i mogućnost da se i u suvlasničkoj zajednici ostvare uvjeti za ulaganje u povećanje energetske učinkovitosti. Takav oblik ugovaranja trenutno je znatno otežan jer dosada nisu bila uređena pravila odlučivanja za ovakav specifičan oblik ugovaranja. Takvo uređivanje imat će sinergijski učinak s provedbom ugovora o energetskim uslugama u javnom sektoru, što će pokrenuti nove investicije koje svojim potencijalom daleko nadmašuju potencijal ulaganja u javni sektor.

Kao posebna novina Zakona o energetskej učinkovitosti je uređenje središnjeg mjesta za koordinaciju svih aktivnosti u ulozi Nacionalnog koordinacijskog tijela za energetske učinkovitost. Na potrebu za ovakvim uređenjem ukazali su dosadašnji rezultati provedbe prvog i drugog Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti, gdje je kao jedna od najvažnijih kočnica postizanju ciljeva energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj prepoznat nedostatak međusektorske suradnje u ostvarivanju ciljeva energetske učinkovitosti. Koordinacija aktivnosti u području energetske učinkovitosti dosada je bila predviđena Drugim nacionalnim akcijskim planom za energetske učinkovitost, no sada se ista uređuje predmetnim Zakonom.

Isto tako, ovim se Zakonom uvodi sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije te obveze u smislu osiguravanja funkcioniranja takvog sustava. Takvim sustavom se omogućuje praćenje rezultata provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, odnosno izvještavanje o ostvarenju ciljeva. Uspostavljanje ovakvog sustava osigurava izvještavanje postignutih rezultata u provođenju politike energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj, a koje je ujedno i obveza prema Europskoj komisiji, kao i promptno uočavanje potrebnih korekcija u planovima energetske učinkovitosti i provedbi mjera energetske učinkovitosti. Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije dostupan je i privatnim korisnicima, koji će kroz postupak verifikacije ušteda energije dobiti mogućnost utvrđivanja stvarnih rezultata ulaganja u energetske učinkovitost.

Zakonom o energetskej učinkovitosti uređuje se i obveza informiranja kupaca i svih zainteresiranih strana o mogućnostima ulaganja u energetske učinkovitost i primjenu lako ostvarivih mjera kao i o dostupnim potporama, izvorima financiranja, tvrtkama i drugim bitnim informacijama za razvoj tržišta energetske učinkovitosti.

Donošenjem Zakona o energetskej učinkovitosti postigli bi se sljedeći ciljevi:

Usvajanjem ovoga Zakona stvorit će se uvjeti za postavljanje ciljeva, usvajanja mjera za smanjenje potrošnje primarne energije u djelatnostima proizvodnje, prijenosa i distribucije energije i mehanizama za poticanje energetske učinkovitosti kroz institucionalne, financijske i druge okvire za uklanjanje prepreka koje sprečavaju razvoj tržišta energetske učinkovitosti.

Na taj način će se značajno pridonijeti ostvarenju nacionalnog cilja ušteda energije definiranog Strategijom energetskeg razvoja Republike Hrvatske.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, uvažavajući okolnost da se predloženi Zakon usklađuju s dokumentima Europske unije.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje područje učinkovitog korištenja energije, donošenje planova na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini za poboljšanje energetske učinkovitosti te njihovo provođenje, mjere energetske učinkovitosti, obveze energetske učinkovitosti, obveze regulatornog tijela za energetiku, operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava i operatora tržišta energije u svezi s prijenosom, odnosno transportom i distribucijom energije, obveze distributera energije, opskrbljivača energije i/ili vode, a posebice djelatnost energetske usluge, utvrđivanje ušteda energije te prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti.

(2) Na odnose koji nisu uređeni ovim Zakonom, supsidijarno se primjenjuju posebni propisi kojim se uređuje energetski sektor i pojedina tržišta energije, gradnja, zaštita okoliša, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, državne potpore i drugi posebni propisi.

Primjena pravne stečevine Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti kojom se dopunjuju direktive 2009/125/EZ i 2010/30/EU i ukidaju direktive 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315,14.11.2012.).

Svrha i interes Republike Hrvatske

Članak 3.

(1) Svrha je ovoga Zakona ostvarivanje ciljeva održivog energetske razvoja: smanjenje negativnih utjecaja na okoliš iz energetske sektora, poboljšanje sigurnosti opskrbe energijom, zadovoljavanje potreba potrošača energije i ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske u području smanjenja emisije stakleničkih plinova i to poticanjem mjera energetske učinkovitosti u svim sektorima potrošnje energije.

(2) Učinkovito korištenje energije od interesa je za Republiku Hrvatsku.

Definicije pojmova

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju značenja utvrđena Zakonom o energiji, zakonom kojim se uređuje tržište električne energije i zakonom kojim se uređuje tržište toplinske energije.

(2) U ovom se Zakonu koriste i pojmovi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama* (u daljnjem tekstu: APN) – Agencija nadležna za posredovanje u prometu određenim nekretninama između vlasnika i zainteresiranih domaćih fizičkih ili pravnih osoba,
2. *agregator* – pružatelj usluga potražnje koji kombinira više kratkotrajnih opterećenja potrošača za prodaju ili dražbu na organiziranim tržištima energije,
3. *cjelokupna učinkovitost* – godišnji iznos proizvodnje električne i mehaničke energije i proizvodnje korisne topline podijeljen s gorivom utrošenim za toplinsku energiju proizvedenu u postupku kogeneracije i bruto proizvodnju električne i mehaničke energije,
4. *davatelj subvencije* – tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, fondovi i pravne osobe u vlasništvu države i druge pravne osobe koje dodjeljuju ili upravljaju subvencijama u Republici Hrvatskoj,
5. *distributer energije* – energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost distribucije energije,
6. *eko-dizajn* – podrazumijeva integraciju zahtjeva zaštite okoliša u dizajn proizvoda s ciljem poboljšanja utjecaja na okoliš proizvoda povezanih s energijom kroz njegov čitav životni ciklus,
7. *ekonomski opravdana potražnja* – potražnja koja ne prelazi potrebe za toplinom ili hlađenjem, a koja bi se inače u tržišnim uvjetima mogla zadovoljiti postupcima proizvodnje energije različitim od kogeneracije,
8. *električna energija iz kogeneracije* – električna energija proizvedena u postupku povezanom s proizvodnjom korisne topline i obračunana u skladu s metodologijom za izračun električne energije iz kogeneracije,
9. *energetska obnova zgrade* – primjena mjera energetske učinkovitosti u svrhu poboljšanja energetske svojstva zgrade ili njezinog dijela i temeljnog zahtjeva za građevinu - gospodarenje energijom i očuvanje topline. Pri čemu mjere energetske učinkovitosti obuhvaćaju: energetska pregled i energetska certificiranje zgrade za potrebe energetske obnove, izradu projektne dokumentacije za energetska obnovu zgrade kojim se dokazuje ušteda energije, povećanje toplinske zaštite ovojnice zgrade, unapređenje tehničkih sustava zgrade koji uključuju tehničku opremu za grijanje, hlađenje, ventilaciju, klimatizaciju i pripremu potrošne tople vode, sustav rasvjete te sustav automatizacije i upravljanja zgrade ili njezinog dijela te uvođenje sustava obnovljivih izvora energije,
10. *energetska učinkovitost* – odnos između ostvarenog korisnog učinka i energije potrošene za ostvarenje tog učinka, kao i proizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije i /ili kogeneracije za koju se ne ostvaruje poticajna cijena temeljem posebnih propisa,
11. *energetska pregled* – sustavan postupak stjecanja odgovarajućeg znanja o postojećem profilu potrošnje energije zgrade ili skupine zgrada, industrijskog ili komercijalnog procesa ili postrojenja ili privatne ili javne usluge, utvrđivanja i kvantificiranja troškovno učinkovitih mogućnosti ušteda energije te izvješćivanja o rezultatima,

12. *energetski pregled za velika poduzeća* – energetski pregled koji obuhvaća energetski pregled zgrada u skladu sa zakonom kojim se uređuje gradnja i energetski pregled tehnoloških procesa ili industrijskih postrojenja sukladno pravilniku o energetskim pregledima za velika poduzeća,
13. *energija* – primarni energenti i/ili transformirani oblik energije, odnosno električna energija, toplinska energija, plin, nafta i naftni derivati i energija iz obnovljivih izvora,
14. *energetska usluga* – provedba projekta energetske učinkovitosti i ostalih povezanih aktivnosti temeljena na ugovoru o energetskom učinku s jamstvom da u referentnim uvjetima vodi do provjerljivog i mjerljivog ili procjenjivog poboljšanja energetske učinkovitosti i/ili ušteda energije i/ili vode,
15. *europska norma* – norma koju je donio Europski odbor za normizaciju, Europski odbor za elektrotehničku normizaciju ili Europski institut za telekomunikacijske norme te koja je stavljena na raspolaganje za javnu uporabu,
16. *Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost* (u daljnjem tekstu: Fond) – pravna osoba s javnim ovlastima, osnovana posebnim zakonom koja obavlja djelatnost utvrđenu ovim i posebnim zakonom,
17. *gospodarenje energijom* – sve radnje kontinuiranog praćenja i analize potrošnje energije i vode koje obuhvaćaju utvrđivanje promjena u trendovima potrošnje energije i vode, određivanje ciljeva za uštedu energije i vode, uspoređivanje ostvarene potrošnje s predviđenom potrošnjom te prijedloge i provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti na toj osnovi,
18. *javna tijela* – smatraju se javni naručitelji u skladu sa zakonom kojim se propisuje javna nabava,
19. *javni sektor* – smatraju se proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
20. *kogeneracija* – istodobna proizvodnja toplinske i električne energije u istom postupku,
21. *kogeneracijska jedinica* – jedinica koja može raditi u kogeneracijskom pogonu,
22. *korisna toplina* – toplinska energija proizvedena u postupku kogeneracije radi zadovoljavanja ekonomski opravdane potražnje za grijanjem ili hlađenjem,
23. *krajnji kupac* – fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu potrošnju,
24. *krajnja potrošnja energije* – cjelokupna energija kojom se opskrbljuju industrija, promet, kućanstva, usluge i poljoprivreda isključujući isporuku sektoru za pretvorbu energije i samoj energetskej industriji,
25. *mala kogeneracijska jedinica* – kogeneracijska jedinica instaliranog kapaciteta manjeg od 1 MWe,
26. *mala i srednja poduzeća* – poduzeće kako je definirano u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.), odnosno kategorija mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća koja se sastoji od poduzeća koja zapošljavaju manje od 250 osoba te čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR ili čija godišnja bilanca stanja ne prelazi 43 milijuna EUR,
27. *međunarodna norma* – norma koju je donijela Međunarodna organizacija za normizaciju te koja je stavljena na raspolaganje javnosti,
28. *ministar* – ministar nadležan za energetiku,
29. *Ministarstvo* – ministarstvo nadležno za energetiku,
30. *mikrokogeneracijska jedinica* – kogeneracijska jedinica najvećeg kapaciteta manjeg od 50 kWe,
31. *mjera politike* – regulatorni, financijski, fiskalni ili dobrovoljni instrument ili instrument za pružanje informacija koji je formalno uspostavljen i provodi se u državi članici s ciljem stvaranja

okvira potpore, zahtjeva ili poticaja kojima se osigurava da sudionici na tržištu pružaju i kupuju energetske usluge i poduzimaju druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti,

32. *mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti* – sve radnje koje redovito vode provjerljivom i mjerljivom ili procjenjivom poboljšanju energetske učinkovitosti, odnosno smanjenju potrošnje energije i/ili vode,

33. *nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom (ISGE)* – računalna aplikacija za praćenje i analizu potrošnje energije u zgradama javnog sektora koju vodi APN, a u koju se unose opći, konstrukcijski i energetske podaci te podaci o neposrednoj potrošnji energije i/ili vode za svaku zgradu javnog sektora,

34. *nacionalni okvirni cilj ušteda energije* – sveobuhvatni planirani cilj ušteda u neposrednoj potrošnji energije u Republici Hrvatskoj, a izračunava se i određuje u skladu s metodologijom utvrđenom pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije,

35. *nacionalni fond zgrada* – obuhvaća stambene i nestambene zgrade, odnosno cjelokupni fond zgrada u Republici Hrvatskoj,

36. *nove uštede energije* – uštede energije koje se postižu primjenom mjera energetske učinkovitosti utvrđenih pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije, a koje su provedene nakon 1. siječnja 2014. godine,

37. *omjer električne i toplinske energije* – omjer između električne energije iz kogeneracije i korisne topline u isključivo kogeneracijskom pogonu, uz korištenje radnih podataka određene jedinice,

38. *osoba zadužena za praćenje potrošnje energije u javnom sektoru* – fizička ili pravna osoba koja je od strane odgovorne osobe imenovana da nadzire potrošnju energije i vode u građevini ili pojedinom upravnom tijelu,

39. *operator prijenosnog sustava* – pravna ili fizička osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže na zadanom području i prekograničnih prijenosnih vodova prema ostalim mrežama te za osiguravanje dugoročne sposobnosti mreže da zadovolji razumne zahtjeve za prijenosom električne energije,

40. *operator tržišta energije* – pravna osoba koja je odgovorna za organiziranje tržišta električne energije i plina u skladu s odredbama zakona kojima se uređuje tržište električne energije i tržište plina,

41. *opskrbljivač energije* – energetske subjekt koji obavlja energetske djelatnosti opskrbe energije,

42. *ovlaštena stranka* – pravni subjekt na koji je Vlada Republike Hrvatske ili drugo javno tijelo prenijelo ovlasti za razvoj financijskog plana, njegovo upravljanje ili rad u ime Vlade Republike Hrvatske ili drugog javnog tijela,

43. *napredni mjerni sustavi/pametni sustav mjerenja* – elektronički sustav koji može mjeriti potrošnju energije pružajući više informacija od konvencionalnog brojila te prenositi i primati podatke koristeći se nekim oblikom elektroničke komunikacije;

44. *poboljšanje energetske učinkovitosti* – smanjenje potrošnje energije uz iste referentne uvjete i jednak učinak kao prije provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti ili projekta energetske učinkovitosti, a koje je posljedica primjene energetske učinkovitih tehnologija, sustava i proizvoda, primjene obnovljivih izvora energije za pretežno ili potpuno pokrivanje vlastite potrošnje energije u građevini i/ili promjena u ponašanju korisnika,

45. *poduzeće za maloprodaju energije* – fizička ili pravna osoba koja prodaje energiju krajnjim kupcima,

46. *pojedinačna mjera* – mjera koja dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti koje se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti i koja se poduzima kao posljedica mjere politike,

47. *potrošnja primarne energije* – bruto kopnena potrošnja bez neenergetskog korištenja,

48. *preuređenje u značajnoj mjeri* – preuređenje čiji troškovi prelaze 50 % troškova ulaganja za novu usporedivu jedinicu,
49. *proizvod povezan s energijom* – sva roba koja tijekom upotrebe utječe na potrošnju energije, a koja se stavlja na tržište i/ili pušta u rad, uključujući i dijelove namijenjene za ugradnju u proizvode povezane s energijom, koje se stavlja na tržište i/ili pušta u rad kao pojedinačne dijelove za krajnje korisnike i čije se okolišne značajke mogu neovisno procijeniti,
50. *provedbene mjere za eko-dizajn* – mjere usmjerene na utvrđivanje konkretnih zahtjeva za eko dizajnom određenih grupa proizvoda povezanih s energijom,
51. *provedbeno tijelo javne vlasti* – tijelo na koje se primjenjuje javno pravo i koje je odgovorno za provedbu ili praćenje oporezivanja u području energetike ili emisija ugljika, financijskih planova i instrumenata, fiskalnih poticaja, standarda i normi, sustava označivanja energetske učinkovitosti, osposobljavanja ili obrazovanja,
52. *pružatelj energetske usluge* – fizička ili pravna osoba koja pruža energetske usluge ili druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti krajnjem kupcu,
53. *referentna potrošnja energije i/ili vode* – potrošnja energije i/ili vode pri referentnim uvjetima prije provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, koja se koristi kao osnova za usporedbu u određivanju budućih ušteda energije i/ili vode,
54. *referentni uvjeti* – predstavljaju vrijednosti neovisnih varijabli koje utječu na potrošnju energije i/ili vode u građevini prije provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, u odnosu na koje se provodi normalizacija potrošnje energije i/ili vode nakon provedbe mjere,
55. *regulatorno tijelo za energetiku* – nezavisni regulator energetske djelatnosti osnovan zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, odnosno Hrvatska energetska regulatorna agencija,
56. *središnja vlast* – svi administrativni odjeli s nadležnošću na cijelom državnom području Republike Hrvatske,
57. *stranka obveznica* – distributer energije ili poduzeće za maloprodaju energije za koje je obvezujući sustav obveze energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona,
58. *stranka sudionica* – tvrtka ili javno tijelo koje se obvezalo ostvariti određene ciljeve na temelju dobrovoljnog sporazuma ili je obuhvaćeno instrumentom nacionalne regulatorne politike,
59. *stupanj izgrađenosti* – omjer između površine poda zgrade i površine zemljišta na određenom području,
60. *sustav gospodarenja energijom* – skup međusobno povezanih i djelujućih elemenata plana u kojem su određeni cilj povećanja energetske učinkovitosti i strategija za njegovo ostvarivanje,
61. *ugovor o energetske učinku* – ugovor o energetske učinku je ugovorni sporazum između korisnika i pružatelja energetske usluge, verificiran i praćen tijekom cijelog svog trajanja, pri čemu se investicija u radove, opremu i usluge za provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti obuhvaćenih energetske uslugom otplaćuje prema ugovorenom stupnju poboljšanja energetske učinkovitosti ili drugim ugovorenim kriterijima, kao što su financijske uštede,
62. *učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje* – sustav centraliziranog grijanja ili hlađenja koji upotrebljava najmanje 50% obnovljive energije, 50% otpadne topline, 75% topline dobivene kogeneracijom ili 50% kombinacije takve energije i topline,
63. *učinkovito grijanje i hlađenje* – sustav grijanja i hlađenja koji, u odnosu na ishodišni scenarij koji odražava uobičajenu situaciju, mjerljivo smanjuje utrošak primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava na troškovno učinkovit način, u skladu s procjenom iz analize troškova i koristi sukladno Zakonu o tržištu

toplinske energije i uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju,

64. *učinkovito individualno grijanje i hlađenje* – sustav opskrbe za individualno grijanje i hlađenje koji u odnosu na učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje mjerljivo smanjuje utrošak neobnovljive primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava ili zahtijeva jednaki utrošak neobnovljive primarne energije, ali uz niže troškove, uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju,

65. *ukupna korisna površina poda* – površina poda zgrade ili dijela zgrade u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutarnjih klimatskih uvjeta,

66. *upravitelj nekretnine* – fizička ili pravna osoba koju su suvlasnici samostalnih uporabnih cjelina unutar jedne zgrade/građevine ovlastili za zastupanje u postupcima koji proizlaze iz upravljanja, na temelju ugovora o upravljanju, odnosno međuvlasničkog ugovora,

67. *ušteda energije* – količina uštede energije i/ili vode utvrđena mjerenjem i/ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene jedne ili više mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, uz normalizaciju prema referentnim uvjetima,

68. *veliki grad* – jedinice lokalne samouprave koji imaju više od 35.000 stanovnika u skladu s zakonom kojim se uređuje područje lokalne i područne (regionalne) samouprave,

69. *velika poduzeća* – trgovačka društva koja ispunjavaju barem dva od slijedećih uvjeta: ukupna aktiva od najmanje 130.000.000,00 kuna, godišnji prihod od najmanje 260.000.000,00 kuna, prosječno najmanje 250 radnika tijekom poslovne godine,

70. *zajamčena ušteda* – vrijednost uštede energije i/ili vode koju jamči pružatelj energetske usluge, a ostvaruje se na način da mjere utvrđene ugovorom o energetskom učinku u referentnim uvjetima dovode do provjerljivih ušteda energije i/ili vode koje se mogu utvrditi mjerenjem ili procjenom,

71. *visokoučinkovita kogeneracija* – kogeneracija koja udovoljava kriterijima utvrđenim Pravilnikom o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije,

72. *vrijednost zajamčene uštede* – novčana vrijednost uštede energije i/ili vode utvrđena ugovorom o energetskom učinku,

73. *životni ciklus* – označava posljedične i međusobno povezane faze proizvoda povezanog s energijom od uporabe sirovine za proizvodnju proizvoda do konačnog odlaganja proizvoda nakon prestanka korištenja.

II. OVLAŠTI NADLEŽNIH TIJELA

Ministarstvo

Članak 5.

U pripremi i provođenju politike energetske učinkovitosti Ministarstvo:

1. izrađuje Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Nacionalni akcijski plan), zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva, ministarstvom nadležnim za poslove zaštite okoliša i Nacionalnim koordinacijskim tijelom za energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu: Nacionalno koordinacijsko tijelo),
2. ocjenjuje učinak provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, a posebno Nacionalnog akcijskog plana,

3. izrađuje izvješće o provedbi Nacionalnog akcijskog plana, zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva i Nacionalnim koordinacijskim tijelom,
4. provodi politiku Vlade Republike Hrvatske u području energetske učinkovitosti,
5. osigurava uključivanje zahtjeva energetske učinkovitosti u druge sektorske politike,
6. izvješćuje Europsku komisiju o provedbi Nacionalnog akcijskog plana,
7. ostvaruje međunarodnu suradnju Republike Hrvatske u području energetske učinkovitosti,
8. sudjeluje u radu tijela Europske komisije u području energetike i energetske učinkovitosti,
9. priprema izvješća o primjeni smjernica Europske unije, u području energetske učinkovitosti u pravni sustav Republike Hrvatske.

Fond

Članak 6.

- (1) Fond obavlja djelatnosti u području poticanja racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti utvrđene Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.
- (2) U okviru područja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka Fond osigurava sufinanciranje provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti utvrđenih Nacionalnim akcijskim planom i drugim planovima sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (3) Fond je dužan dostaviti Ministarstvu i ministarstvu nadležnom za poslove graditeljstva program rada i financijski plan za područje energetske učinkovitosti sukladno odredbama Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost najkasnije do kraja veljače za tekuću godinu.
- (4) Fond je dužan dostaviti Nacionalnom koordinacijskom tijelu program rada za područje energetske učinkovitosti nakon ishoda suglasnosti Vlada Republike Hrvatske, a najkasnije do kraja veljače za tekuću godinu.

Nacionalno koordinacijsko tijelo za energetske učinkovitost

Članak 7.

- (1) Nacionalno koordinacijsko tijelo provodi politiku energetske učinkovitosti utvrđenu odredbama ovoga Zakona i drugih posebnih propisa.
- (2) Za Nacionalno koordinacijsko tijelo određuje se Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija.
- (3) U provođenju politike energetske učinkovitosti Nacionalno koordinacijsko tijelo nadležno je za:
 1. osiguravanje sustavnog planiranja za poboljšanje energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj,
 2. davanja suglasnosti na planove iz članaka 11. i 12. ovoga Zakona,
 3. vođenje sustava za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije i provođenje postupka verifikacije ušteda energije sukladno odredbama pravilnika iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

4. praćenje provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, koje uključuju neovisnu provjeru statistički značajnog udjela mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti utvrđenih pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije,

5. objavljivanje na svojim internetskim stranicama i redovito ažuriranje informacija o:

- dostupnim ugovorima o energetskim uslugama i klauzulama koje bi trebalo uključiti u takve ugovore kako bi se zajamčile uštede energije i prava krajnjih kupaca,
 - financijskim instrumentima, poticajima, financijskim potporama i zajmovima kojima se podupiru projekti u vezi s uslugama energetske učinkovitosti,
 - popisu dostupnih pružatelja energetskih usluga,
 - provedbi Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti i provedbi Akcijskog plana energetske učinkovitosti, uključujući i primjere najbolje prakse,
 - načinu i sredstvima za uključivanje krajnjih kupaca tijekom uvođenja naprednih mjernih uređaja putem priopćenja o troškovno učinkovitim i lako ostvarivim promjenama u uporabi energije te informacijama o mjerama za povećanje energetske učinkovitosti,
6. provođenje drugih aktivnosti određenih odredbama ovoga Zakona.

III. PLANOVI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Nacionalni akcijski plan

Članak 8.

(1) Nacionalni akcijski plan planski je dokument koji se donosi na trogodišnje razdoblje, najkasnije do 1. travnja godine donošenja, a kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti.

(2) Nacionalni akcijski plan minimalno mora sadržavati:

1. prikaz i ocjenu stanja te potrebe u potrošnji energije,
2. dugoročne ciljeve, uključujući nacionalni okvirni cilj ušteda energije, mjere i pokazatelje za poboljšanje energetske učinkovitosti,
3. nositelje aktivnosti i rokove provedbe,
4. mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu sa Strategijom energetskog razvitka i drugim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske,
5. plan za povećanje broja zgrada gotovo nulte energije,
6. mjere za osiguranje godišnje obnove 3% ukupne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti kako bi se ispunili barem minimalni zahtjevi energetskih svojstava odnosno minimalnih zahtjeva energetske učinkovitosti za zgrade odnosno građevinske cjeline sukladno tehničkom propisu kojim se uređuje područje racionalne uporabe energije i toplinske zaštite u zgradama,
7. izračun planiranih ušteda energije u skladu s pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije,
8. izvore financiranja plana.

(3) Nacionalni akcijski plan priprema Ministarstvo, zajedno s ministarstvom nadležnim za graditeljstvo, ministarstvom nadležnim za zaštitu okoliša i Nacionalnim koordinacijskim tijelom, a donosi ga Vlada Republike Hrvatske do 1. travnja svake tri godine.

Izvješće o provedbi Nacionalnog akcijskog plana

Članak 9.

(1) Izvješće o provedbi Nacionalnog akcijskog plana izrađuje Ministarstvo, zajedno s ministarstvom nadležnim za graditeljstvo, ministarstvom nadležnim za zaštitu okoliša i Nacionalnim koordinacijskim tijelom, a usvaja ga Vlada Republike Hrvatske do 1. travnja tekuće godine za prošlu godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se Europskoj komisiji i sadrži analizu ostvarenja ciljeva u prethodnoj godini, uključujući nacionalni okvirni cilj ušteda energije i kumulativni cilj novih ušteda u krajnjoj potrošnji.

Dugoročna strategija za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske

Članak 10.

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra nadležnog za poslove graditeljstva zaključkom donosi dugoročnu strategiju za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske do 2050. godine.

(2) Strategija iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća:

1. pregled nacionalnog fonda zgrada,
2. utvrđivanje troškovno učinkovitog pristupa obnovama zgrada, ovisno o vrsti zgrade i klimatskoj zoni,
3. politike i mjere za poticanje troškovno učinkovitih velikih radova obnove zgrada, uključujući postupne velike radove obnove zgrada,
4. dugoročne smjernice o ulaganjima za sve fizičke i pravne osobe, građevinsku industriju te financijske institucije,
5. procjenu očekivane uštede energije i širih koristi.

(3) Prva verzija strategije iz stavka 1. ovoga članka ažurira se prvi put 30. travnja 2017. godine i dalje svake tri godine, te dostavlja Europskoj komisiji zajedno s Nacionalnim akcijskim planom.

Akcijski plan energetske učinkovitosti

Članak 11.

(1) Akcijski plan energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Akcijski plan) donose područna (regionalna) samouprava i veliki gradovi.

(2) Akcijski plan je planski dokument koji se donosi na trogodišnje razdoblje u skladu s Nacionalnim akcijskim planom, a kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti na području nadležnosti područne (regionalne) samouprave, odnosno velikog grada.

(3) Akcijski plan minimalno mora sadržavati:

1. prikaz i ocjenu stanja te potrebe u neposrednoj potrošnji energije,
2. dugoročne ciljeve, uključujući okvirni cilj ušteda energije, mjere i pokazatelje za poboljšanje energetske učinkovitosti,
3. nositelje aktivnosti i rokove provedbe,
4. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu sa Strategijom energetskog razvitka i drugim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske,
5. izračun planiranih ušteda energije u skladu s pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije,
6. način praćenja izvršenja plana i izvještavanja,
7. način financiranja plana.

(4) Akcijski plan donosi predstavničko tijelo područne (regionalne) samouprave, odnosno velikog grada, uz prethodnu suglasnost Nacionalnog koordinacijskog tijela.

(5) Ako jedinice lokalne samouprave koje nisu određene stavkom 1. ovoga članka donesu Akcijski plan iz područja svoje nadležnosti dužne su primijeniti odredbe stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka, odnosno odredbe članka 12. ovoga Zakona.

Godišnji plan energetske učinkovitosti

Članak 12.

(1) Godišnji plan energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Godišnji plan) dužno je, uz prethodnu suglasnost Nacionalnog koordinacijskog tijela, donijeti izvršno tijelo područne (regionalne) samouprave, odnosno izvršno tijelo velikog grada.

(2) Godišnji plan je planski je dokument koji se donosi do kraja tekuće godine za narednu godinu, a kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti na području županije, odnosno velikog grada u skladu s Nacionalnim akcijskim planom i Akcijskim planom.

(3) Godišnji plan minimalno mora sadržavati:

1. analizu ostvarenja ciljeva određenih Akcijskim planom, uključujući okvirni cilj ušteda energije na području županije, odnosno velikog grada,
2. nositelje aktivnosti i rokove provedbe,
3. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu sa strategijom energetskog razvitka i drugim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske,
4. izračun planiranih ušteda energije u skladu s pravilnikom iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona,
5. način praćenja izvršenja plana,
6. način financiranja plana.

IV. OBVEZE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Sustavi obveze energetske učinkovitosti

Članak 13.

(1) Republika Hrvatska u provođenju politike energetske učinkovitosti određuje kumulativni cilj nove uštede energije u krajnjoj potrošnji do 31. prosinca 2020. godine.

(2) Cilj iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se uspostavom obveze distributera energije i poduzimanjem drugih mjera politike za ostvarivanje uštede energije (u daljnjem tekstu: alternativne mjere).

(3) Obveza distributera energije iz stavka 2. ovoga članka označava iznos uštede kojeg su distributeri energije dužni ostvariti ulaganjem u poboljšanje energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji.

(4) Ako distributer energije ne ostvari obveze iz stavka 3. ovoga članka, dužan je plaćati doprinos Fondu u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnim za ispunjavanje neostvarenog dijela uštede iz prethodne godine.

(5) Ministar pravilnikom određuje kumulativni cilj nove uštede energije u neposrednoj potrošnji, alternativne mjere, kriterije za izračun iznosa ušteda, način izračuna uštede, iznos obveze uštede energije za svakog distributera energije u skladu s ciljem iz stavka 1. ovoga članka, način izračuna iznosa doprinosa distributera Fondu iz stavka 4. ovoga članka, te način izvještavanja distributera na godišnjoj razini o ostvarenim uštedama energije u neposrednoj potrošnji. Iznos obveza ušteda temelji se na objektivnim i nediskriminirajućim kriterijima, koji mogu sadržavati i zahtjeve sa socijalnim ciljem, uključujući i zahtjev da se dio mjera za povećanje energetske učinkovitosti provede kao prioritet kod ugroženih kupaca.

Dužnosti opskrbljivača energije

Članak 14.

(1) Opskrbljivač energije dužan je bez naknade na zahtjev krajnjeg kupca, a najmanje jednom godišnje dostaviti informacije o obračunu električne energije, toplinske energije, odnosno plina, te prethodnoj potrošnji krajnjeg kupca, koje obuhvaćaju:

1. cijenu i stvarnu potrošnju energije,
2. usporedni grafički prikaz sadašnje potrošnje energije krajnjeg kupca i potrošnje u istom razdoblju prethodne godine,
3. kontakte pojedinih organizacija krajnjih kupaca, adrese internetskih stranica gdje se mogu pronaći informacije o raspoloživim mjerama i korisnim savjetima za poboljšanje energetske učinkovitosti, usporedivim profilima krajnjih korisnika i objektivnim tehničkim specifikacijama opreme koja koristi energiju,
4. usporedbu s prosječnim uobičajenim ili referentnim krajnjim kupcem iz iste kategorije krajnjih kupaca.

(2) Opskrbljivač iz stavka 1. ovoga članka dužan je podatke o mjerenju i potrošnji električne energije, toplinske energije, odnosno plina i vode u javnom sektoru upisivati jednom mjesečno u nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom (ISGE).

(3) Regulatorno tijelo za energetiku provodi nadzor nad obvezama opskrbljivača energije iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Dužnosti distributera energije

Članak 15.

(1) Distributeri energije dužni su dostaviti Ministarstvu jednom godišnje do 1. veljače tekuće godine za prethodnu godinu:

1. zbirne statističke informacije o krajnjim kupcima,
2. trenutačne informacije o potrošnji krajnjih kupaca, uključujući profile opterećenja, segmentaciju kupaca i zemljopisni položaj kupaca, uz očuvanje cjelovitosti i povjerljivosti privatnih ili poslovno osjetljivih informacija.

(2) Distributeri energije osiguravaju da, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, financijski opravdano i razmjerno s obzirom na potencijalne uštede energije, krajnjim kupcima energije i tople vode u kućanstvima budu pribavljena pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca.

(3) Pojedinačna brojila iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se po konkurentnim cijenama prilikom:

1. zamjene postojećeg brojila, osima ako je to tehnički neizvedivo ili troškovno neučinkovito u odnosu na dugoročnu procijenjenu potencijalnu uštedu;
2. postavljanja novog priključka u novoj zgradi ili ako je zgrada podvrgnuta rekonstrukciji.

(4) Regulatorno tijelo za energetiku provodi nadzor nad obvezama distributera energije iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Dužnosti regulatornog tijela za energetiku

Članak 16.

(1) Regulatorno tijelo za energetiku dužno je pri provedbi regulatornih zadataka sukladno odredbama zakona kojim se uređuje tržište električne energije i tržište plina voditi računa o energetske učinkovitosti u vezi sa svojim odlukama o radu infrastrukture za plin i električnu energiju.

(2) Regulatorno tijelo za energetiku dužno je osigurati pri donošenju tarifne metodologije za energetske djelatnosti distribucije i prijenosa, odnosno transporta energije (u daljnjem tekstu: mrežne tarife) i propisa sukladno zakonu kojim se uređuje tržište električne energije, te uzeti u obzir troškove i koristi svake mjere, osigurati poticaje za mrežne operatore da korisnicima mreže stave na raspolaganje usluge sustava i time im omoguće provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u kontekstu daljnjeg uvođenja pametnih mreža. Takve usluge sustava može odrediti operator sustava i one ne smiju imati negativan učinak na sigurnost sustava.

(3) Regulatorno tijelo za energetiku u području električne energije dužno je osigurati usklađenost propisa o mreži i mrežnih tarifa sa slijedećim kriterijima, ali i uzimajući u obzir smjernice i kodekse razvijene na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009:

1. da mrežne tarife odražavaju uštede troškova u mrežama ostvarene na strani potražnje, da mjerama odgovora na potražnju i distribuiranu proizvodnju energije, uključujući uštede od smanjenja troškova isporuke ili ulaganja u mrežu te optimalnijeg rada mreže,
2. da se regulacijom mreže i mrežnim tarifama mrežni operatori ili poduzeća za maloprodaju energije ne sprečavaju da na raspolaganje stave usluge sustava za mjere odgovora na potražnju, upravljanje potražnjom i distribuiranu proizvodnju energije na organiziranim tržištima električne energije, uključujući izvanburzovna tržišta i burze električne energije za trgovanje električnom energijom, kapacitete, usluge uravnoteženja i pomoćne usluge u svim vremenskim okvirima, uključujući terminska tržišta, tržišta za dan unaprijed i tržišta za isti dan, a posebno:
 - preusmjeravanje opterećenja krajnjih kupaca iz vremena vršnog opterećenja u vrijeme izvan vršnog opterećenja uzimajući u obzir raspoloživost obnovljive energije, energije iz kogeneracije i distribuirane proizvodnje energije,
 - uštede energije na temelju odgovora energetske agregatora na potražnju distribuiranih potrošača,
 - smanjenje potražnje putem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje provode pružatelji energetske usluge,
 - priključivanje i dispečiranje izvora proizvodnje energije na donjim naponskim razinama,
 - priključivanje izvora proizvodnje energije koji su bliže mjestu potrošnje i
 - skladištenje energije.
3. da se mrežnim ili maloprodajnim tarifama može poduprijeti dinamično određivanje cijena za mjere odgovora na potražnju krajnjih kupaca, kao što su:
 1. tarife s obzirom na vrijeme uporabe,
 2. određivanje cijena u vrijeme kritičnog opterećenja,
 3. određivanje cijena u realnom vremenu i
 4. popusti u vrijeme vršnog opterećenja.

(4) Regulatorno tijelo za energetiku dužno je do 30. lipnja 2015. godine:

1. osigurati provedbu procjene potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju, posebno u vezi s prijenosom odnosno transportom, distribucijom, upravljanjem opterećenjem, interoperabilnošću te priključivanjem na postrojenja za proizvodnju energije, uključujući mogućnosti pristupa za mikrogeneratore energije,

2. utvrditi konkretne mjere i ulaganja za uvođenje troškovno učinkovitih poboljšanja energetske učinkovitosti u mrežnu infrastrukturu, uključujući rokove njihova uvođenja.

(5) Regulatorno tijelo za energetiku dužno je osigurati ukidanje onih poticaja u mrežnim tarifama koji su štetni za cjelokupnu učinkovitost, uključujući energetska učinkovitost, proizvodnje, prijenosa/transporta i distribucije energije te opskrbe njome ili onih koji mogu onemogućiti sudjelovanje u odgovoru na potražnju na tržištima uravnoteženja ili prilikom nabave pomoćnih usluga.

(6) Osim obveze iz stavka 5. ovoga članka regulatorno tijelo za energetiku dužno je osigurati da se mrežnim operatorima pružaju poticaji za poboljšanje učinkovitosti u planiranju i radu infrastrukture, te da tarife dobavljačima omogućuju poboljšanje sudjelovanja potrošača u učinkovitosti sustava, uključujući odgovor na potražnju, ovisno o okolnostima.

(7) Regulatorno tijelo za energetiku potiče izvore na strani potražnje, kao što je odgovor na potražnju, na način da osim u nabavi sudjeluju i na veleprodajnim i maloprodajnim tržištima.

Dužnosti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava i operatora tržišta energije

Članak 17.

(1) Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava, uzimajući u obzir potrebu za osiguravanjem kontinuiteta opskrbe toplinskom energijom, u okviru odgovornosti za dispečiranje proizvodnih postrojenja na svojem području osiguravaju da, podložno zahtjevima koji se odnose na očuvanje pouzdanosti i sigurnost mreže temeljenima na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima:

- jamče prienos i distribuciju električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije,
- prioritetni ili zajamčen pristup mreži za električnu energiju iz visokoučinkovite kogeneracije,
- pri dispečiranju postrojenja za proizvodnju električne energije osiguravaju prioritetno odašiljanje električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije u mjeri u kojoj to dozvoljava siguran rad nacionalnog elektroenergetskog sustava.

(2) Operator prijenosnog sustava, u suradnji s operatorom distribucijskog sustava donosi jasna i detaljna pravila koja se odnose na rangiranje različitih prioriteta pristupa i odašiljanja dodijeljenih u njihovim elektroenergetskim sustavima, a koja se objavljuju na njihovim web stranicama. Pri osiguravanju prioritetnog pristupa ili odašiljanja za visokoučinkovitu kogeneraciju, može se odrediti rangiranje između i unutar različitih vrsta obnovljive energije i visokoučinkovite kogeneracije, odnosno osigurava se da prioritetni pristup ili odašiljanje za energiju iz različitih obnovljivih izvora energije nisu ometani.

(3) Osim obveza utvrđenih u stavku 1. ovoga članka, operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su ispuniti sljedeće zahtjeve:

1. utvrditi i objaviti standardna pravila u vezi s pokrivanjem i podjelom troškova tehničke prilagodbe, kao što su priključci na mrežu i jačanje mreže, poboljšanjem rada mreže i

nediskriminirajućom primjenom kodeksa o mreži potrebnih za integraciju novih proizvođača koji u međusobno povezanu mrežu isporučuju električnu energiju proizvedenu iz visokoučinkovite kogeneracije,

2. svakom novom proizvođaču električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije koji se želi priključiti na sustav pružiti sveobuhvatne i potrebne informacije, uključujući:
 - sveobuhvatnu i detaljnu procjenu troškova povezanih s priključenjem na mrežu,
 - razuman i točan vremenski raspored za zaprimanje i obradu zahtjeva za priključenje na mrežu,
 - razumni okvirni vremenski raspored za svaki predloženi priključak na mrežu, s tim da cjelokupni proces priključivanja na mrežu ne bi trebao trajati dulje od 24 mjeseca, vodeći računa o razumnoj praktičnosti i nediskriminaciji.
3. osiguravaju standardizirane i pojednostavljene postupke za priključivanje distribuiranih proizvođača energije iz visokoučinkovite kogeneracije kako bi olakšali njihovo priključivanje na mrežu.

(4) Standardna pravila iz stavka 3. točke 1. ovoga članka temelje se na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima, a posebno se uzimaju u obzir svi troškovi i koristi povezani s priključivanjem navedenih proizvođača na mrežu. U pravilima mogu biti predviđene različite vrste priključaka.

(5) Operator tržišta energije, s obzirom na zahtjeve koji se odnose na očuvanje pouzdanosti i sigurnosti mreže, poduzima odgovarajuće mjere kojima osigurava mogućnost ponude usluge uravnoteženja i druge operativne usluge na razini operatora prijenosnog sustava ili operatora distribucijskog sustava, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, s obzirom na način rada visokoučinkovitog kogeneracijskog postrojenja.

(6) Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava u slučaju iz stavka 5. ovoga članka dužni su osigurati da su takve usluge uključene u proces nadmetanja za usluge koji mora biti transparentan, nediskriminirajući i podložan kontroli.

(7) Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava s obzirom na tehnička ograničenja svojstvenima upravljanju mrežama, dužni su osigurati da pri ispunjavanju zahtjeva za usluge uravnoteženja i pomoćne usluge postupaju prema pružateljima odgovora na potražnju, uključujući agregatore, na nediskriminirajući način i u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima.

(8) Regulatorno tijelo za energetiku može tražiti od operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava da, uzimajući u obzir tehnička ograničenja svojstvena upravljanju mrežama, potiču pristup odgovoru na potražnju na način da u suradnji s pružateljima usluge potražnje i potrošačima definiraju tehničke načine sudjelovanja na tržištu uravnoteženja, rezervi i drugih usluga sustava u skladu s tehničkim zahtjevima tih tržišta i mogućnostima odgovora na potražnju. Takve specifikacije uključuju sudjelovanje agregatora.

Mjerenje i informacije o obračunu

Članak 18.

(1) Kako bi se krajnjim kupcima omogućila regulacija vlastite potrošnje energije, obračun se treba provoditi na temelju stvarne potrošnje najmanje jednom godišnje. Informacije o obračunu moraju se dostaviti krajnjem kupcu dva puta godišnje, odnosno na zahtjev krajnjeg kupca moraju se dostaviti ili slati u elektroničkom obliku najmanje svaka tri mjeseca.

(2) Distributeri, odnosno opskrbljivači energije i/ili vode dužni su prema potrebi u ili s računima, ugovorima, transakcijama i potvrdama izdanim krajnjim kupcima na jasan i razumljiv način na raspolaganje staviti sljedeće informacije:

1. o trenutnim stvarnim cijenama i stvarnoj potrošnji energije,
2. usporedbu sadašnje potrošnje energije krajnjeg kupca i potrošnje u istom razdoblju prošle godine, po mogućnosti u grafičkom obliku,
3. kontaktne informacije organizacija krajnjih kupaca, energetske agencija ili sličnih tijela, uključujući adrese internetskih stranica, gdje se mogu pronaći informacije o raspoloživim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, usporedivim profilima krajnjih korisnika i objektivnim tehničkim specifikacijama opreme koja koristi energiju.

(3) Opskrbljivači, distributeri energije i operator distribucijskog sustava dužni su u ugovorima, prilikom izmjene ugovora, u računima koje kupci primaju ili na internetskim stranicama namijenjenima pojedinačnim kupcima obavještavati svoje kupce na jasan i razumljiv način o kontaktnim informacijama neovisnih centara za savjetovanje potrošača, energetske agencija ili sličnih institucija, uključujući njihove internetske adrese, gdje se mogu dobiti savjeti o raspoloživim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, referentnim profilima za potrošnju energije i tehničkim specifikacijama za uređaje koji koriste energiju, pri čemu ti savjeti mogu dovesti do smanjenja potrošnje energije navedenih uređaja.

(4) Regulatorno tijelo za energetiku u izradi analize troška i dobiti za uvođenje naprednih mjernih uređaja za krajnje kupce sukladno Zakonu o energiji uzima u obzir:

1. da sustavi mjerenja krajnjim kupcima pružaju informacije o stvarnom vremenu uporabe i da su ciljevi energetske učinkovitosti i koristi za krajnje kupce potpuno uzeti u obzir prilikom uspostavljanja minimalnih funkcionalnosti brojila i određivanja obveza sudionika na tržištu,
2. sigurnost pametnih brojila i podatkovnih komunikacija te privatnost krajnjih kupaca u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka,
3. da se na zahtjev krajnjeg kupca, osigura da brojilo može uzimati u obzir električnu energiju prenesenu u mrežu iz vlastite potrošnje,
4. da na zahtjev krajnjih kupaca podaci o mjerenju predaje i preuzimanja električne energije budu dostupni krajnjim kupcima ili trećoj osobi koja djeluje u ime krajnjeg kupca u lako razumljivom obliku koji se može koristiti za usporedbu ponuda pod jednakim uvjetima,
5. da se u trenutku postavljanja pametnih brojila kupcima pruže odgovarajući savjeti i informacije, posebno u vezi s njihovim punim potencijalom u pogledu upravljanja očitavanjem brojila i praćenjem potrošnje energije.

(5) Ako krajnji kupci nemaju napredne mjerne uređaje, distributeri energije, operatori distribucijskih sustava i opskrbljivači energije osiguravaju da su informacije o obračunu točne i temeljene na stvarnoj potrošnji, ako je to tehnički izvedivo i gospodarski opravdano.

(6) Naprednim mjernim uređajima postavljenima u skladu s stavkom 4. ovoga članka osiguravaju se točne informacije o obračunu na temelju stvarne potrošnje, odnosno osigurava se da krajnji kupci imaju mogućnost jednostavnog pristupa dodatnim informacijama o prethodnoj potrošnji čime im se omogućuju detaljne samoprovjere.

(7) Dodatne informacije iz stavka 6. ovoga članka uključuju:

1. kumulativne podatke za najmanje tri prethodne godine ili za razdoblje od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće. Podaci odgovaraju razdobljima za koja su na raspolaganju informacije o redovitom obračunu,
2. detaljne podatke u skladu s vremenom uporabe za bilo koji dan, tjedan, mjesec i godinu. Navedeni se podaci stavljaju na raspolaganje krajnjem kupcu putem interneta ili sučelja brojila za razdoblje od najmanje prethodna 24 mjeseca ili za razdoblje od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće.

(8) Neovisno o tome jesu li postavljena pametna brojila ili nisu, opskrbljivači energije dužni su osigurati:

1. da na zahtjev krajnjih kupaca, u mjeri u kojoj su dostupne informacije o obračunu električne energije i prethodne potrošnje krajnjih kupaca, budu stavljene na raspolaganje opskrbljivaču energije kojeg odredi krajnji kupac,
2. da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku te da na zahtjev dobiju jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako je izrađen njihov račun, posebno ako se računi ne temelje na stvarnoj potrošnji,
3. da su uz račun dostupne i odgovarajuće informacije kako bi krajnji kupci dobili detaljno izvješće o trenutačnim troškovima energije,
4. da na zahtjev krajnjeg kupca odrede da se informacije sadržane u takvim računima ne smatraju zahtjevom za plaćanje,
5. da se informacije o troškovima energije i procjene troškova energije potrošačima daju na zahtjev, pravodobno i u lako razumljivom obliku, čime se potrošačima omogućuje usporedba ponuda pod jednakim uvjetima.

Dužnosti velikih poduzeća

Članak 19.

(1) Velika poduzeća dužna su izraditi energetske pregled za velika poduzeća svake četiri godine. Način provođenja energetskog pregleda za velika poduzeća, uvjete izdavanja i ukidanja ovlaštenja za energetske preglede za velika poduzeća te druga pitanja vezana uz ovlaštenje za energetske preglede za velika poduzeća kao i sadržaj i način vođenja registra propisuje pravilnikom ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove graditeljstva.

(2) Velika poduzeća dužna su čuvati izvješće o provedenom energetskom pregledu za velika poduzeća najmanje deset godina.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka velika poduzeća koja uvedu sustav upravljanja energijom ili okolišem, koji u sebi sadrži obvezu redovne provedbe energetske preglede, na temelju certifikata izdanog od strane akreditiranog neovisnog tijela prema relevantnim europskim ili međunarodnim normama nisu dužna izraditi energetske preglede.

(4) Energetske preglede za velika poduzeća, provodi fizička ili pravna osoba koja za to ima ovlaštenje (u daljnjem tekstu:ovlaštena osoba).

(5) Ovlaštenje iz stavka 4. ovoga članka daje Ministarstvo rješenjem, na rok od pet godina.

(6) Podnositelj zahtjeva za davanje ovlaštenja iz stavka 4. ovoga članka dužan je priložiti dokaze o ispunjavanju svih uvjeta za davanje tog ovlaštenja propisanih pravilnikom

(7) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka i rješenja o odbijanju ili odbacivanju zahtjeva za davanje ovlaštenja iz tog stavka te rješenja o obustavi postupka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(8) Ministarstvo, ukida rješenjem, ovlaštenje za energetske preglede za velika poduzeća, osobi koja:

1. ne ispunjava propisane uvjete prema kojima je dobila ovlaštenje,
2. ne obavlja poslove za koje je ovlaštena stručno, u skladu s pravilima struke i važećim propisima ili
3. obavlja poslove za koje nije ovlaštena.

(9) Protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(10) Ministarstvo vodi registar:

- ovlaštenih osoba za energetske preglede za velika poduzeća i
- izdanih izvješća o provedenim energetske preglede za velika poduzeća.

(11) Registar je javan. Ministarstvo može podatke iz registra učiniti javno dostupnim na internetskim stranicama ili na drugi prikladan način.

Javna rasvjeta

Članak 20.

(1) Javni sektor dužan je:

1. održavati i rekonstruirati javnu rasvjetu na način da smanjuje potrošnju električne energije i ispunjava ostale uvjete propisane Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja i propisima koji iz njega proizlaze,
2. provoditi energetske preglede javne rasvjete jednom u pet godina od dana dostave posljednjeg izvješća o energetske preglede,

3. periodički, a najkasnije jednom godišnje analizirati potrošnju energije javne rasvjete te o tome izvijestiti Nacionalno koordinacijsko tijelo.

(2) Poblize obveze i način praćenja ispunjenja obveza iz stavka 1. ovoga članka i sva pitanja glede sadržaja i načina provedbe energetskeg pregleda javne rasvjete, uvjete za ovlaštene osobe za provođenje energetskeg pregleda javne rasvjete te sva druga pitanja s time u vezi propisuje ministar, zajedno s ministrom nadležnim za zaštitu okoliša pravilnikom.

Dužnosti javnog sektora

Članak 21.

(1) Javni sektor je dužan upravljati potrošnjom energije i vode na energetski učinkovit način.

(2) U ispunjenju obveze iz stavka 1. ovoga članka, javni sektor:

1. imenuje pravnu ili fizičku osobu zaduženu za praćenje potrošnje energije i vode,
2. redovito prati i najmanje jednom mjesečno unosi podatke o potrošnji energije i vode u zgradama u nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom,
3. periodički, a najkasnije jednom godišnje analizira potrošnju energije u zgradama, o čemu izvještava APN.

(3) Način upravljanja potrošnjom energije, analiza potrošnje energije i način izvještavanja propisuje se pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za poslove graditeljstva.

Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije

Članak 22.

(1) Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije je računalni sustav za prikupljanje, obradu i verifikaciju informacija o energetskoj učinkovitosti i ostvarenim uštedama energije, a vodi ga Nacionalno koordinacijsko tijelo u skladu s pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije kojeg donosi ministar.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka dužni su u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije unositi odgovorne osobe javnog sektora, pružatelji energetske usluge i davatelji subvencije.

(3) Pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka određuje se metodologija koja obuhvaća način praćenja i izračun pokazatelja potrošnje energije na nacionalnoj i sektorskoj razini, način izračuna uštede energije koja je rezultat provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti i uštede energije koja je rezultat primjene energetskeg usluga i postupak verifikacije ušteda energije, kao i metodologija za izradu Akcijskog plana, odnosno Godišnjeg plana.

Članak 23.

(1) Ministarstvo zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva i Nacionalnim koordinacijskim tijelom razvija internetsku platformu za pružanje informacija o dostupnim mehanizmima za energetske učinkovitost i financijskim i pravnim okvirima i instrumentima te njihovo opsežno širenje svim relevantnim sudionicima na tržištu.

(2) Internetska platforma iz stavka 1. ovoga članka sadržava informacije o energetskim certifikatima i izvješćima o pregledu, njihovoj svrsi i ciljevima, troškovno učinkovitim načinima poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada.

(3) Ministarstvo zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva i ministarstvom nadležnim za poslove zaštite okoliša, Nacionalnim koordinacijskim tijelom i Fondom, uključujući lokalna i regionalna tijela, potiče odgovarajuće inicijative za informiranje, podizanje svijesti i osposobljavanje s ciljem obavješćivanja građana o koristima i praktičnim prednostima poduzimanja mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti.

(4) Fizičke i pravne osobe koje koriste obnovljive izvore energije i visoko učinkovitu kogeneraciju mogu koristiti poticajne mjere namijenjene za projekte energetske učinkovitosti.

Članak 24.

(1) Dobavljači proizvoda, koji imaju značajan izravan ili neizravan utjecaj na potrošnju energije, i gdje je primjenjivo, na potrošnju drugih bitnih izvora tijekom korištenja, dužni su u tehničkoj dokumentaciji proizvoda navesti količinu energije koja se troši u propisanim uvjetima rada.

(2) Dobavljač proizvoda dužan je:

1. distributeru proizvoda osigurati oznaku energetske učinkovitosti i informacijski list,
2. osigurati tehničku dokumentaciju i na zahtjev nadležnog inspektora poslati elektroničku verziju dokumentacije na uvid u roku od deset dana od primitka zahtjeva.

(3) Distributer proizvoda dužan je na proizvod, koji je u prodavaonicama izložen radi prodaje, vidljivo istaknuti oznaku energetske učinkovitosti, a ako se proizvod prodaje na način koji ne omogućuje kupcu proizvoda uvid u informacijski list, dužan je osigurati da se kupac proizvoda prije kupnje proizvoda upozna s podacima iz informacijskog lista i s oznake energetske učinkovitosti.

(4) Prilikom oglašavanja proizvoda nužno je navesti razred energetske učinkovitosti proizvoda. U svim tehničkim materijalima vezanim uz proizvod, koji opisuje njegove tehničke karakteristike, potrebno je navesti informacije vezane uz potrošnju energije ili razred energetske učinkovitosti proizvoda.

(5) Ministar, zajedno s ministrom nadležnim za poslove zaštite okoliša, propisuje pravilnikom oblik i sadržaj oznake, ovisno o vrsti proizvoda s obzirom na uporabu energije, zahtjeve minimalne energetske učinkovitosti proizvoda, obvezu određenih proizvoda da ispunjavaju uvjete minimalne energetske učinkovitosti, proizvode koji moraju biti opremljeni oznakom energetske učinkovitosti te postupke verifikacije u svrhu tržišnog nadzora.

(6) Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se na rabljene proizvode, proizvode namijenjene prijevozu ljudi i dobara te na natpisne pločice ili njihove ekvivalente nalijepljene na proizvode iz sigurnosnih razloga.

V. ENERGETSKA USLUGA

Energetska usluga

Članak 25.

(1) Energetska usluga je provedba projekta energetske učinkovitosti i ostalih povezanih aktivnosti temeljena na ugovoru o energetske učinku s jamstvom da u referentnim uvjetima vodi do provjerljivog i mjerljivog ili procjenjivog poboljšanja energetske učinkovitosti i/ili ušteda energije i vode.

(2) Energetsku uslugu obavljaju pravne i/ili fizičke osobe na osnovu ugovora o energetske učinku, odnosno ugovora o energetske obnovi zgrada.

Ugovor o energetske učinku

Članak 26.

(1) Ugovorom o energetske učinku pružatelj energetske usluge obvezuje se naručitelju energetske usluge, djelomično ili u cijelosti vlastitim sredstvima, provesti mjere kojima se postiže ušteda energije i/ili vode u odnosu na referentnu potrošnju energije i/ili vode, a naručitelj se pružatelju energetske usluge obvezuje za to platiti naknadu sredstvima koja ostvari od uštede energije i/ili vode koja je posljedica ulaganja pružatelja energetske usluge.

(2) Ugovor o energetske učinku mora biti u pisanom obliku i minimalno sadržavati:

1. naručitelja energetske usluge,
2. pružatelja energetske usluge,
3. podatke o referentnoj potrošnji energije,
4. zajamčenu uštedu energije,
5. postupke za utvrđivanje ušteda energije,
6. način financiranja ulaganja u mjere poboljšanja energetske učinkovitosti,
7. način plaćanja energetske usluge,
8. načinu obračuna naknade za energetsku uslugu,
9. razdoblje na koje se sklapa ugovor.

(3) Zajamčena ušteda energije utvrđuje se mjerenjem ili procjenom.

(4) Kada se zajamčena ušteda energije utvrđuje mjerenjem, ugovorom o energetske učinku detaljno se uređuje izračun referentne potrošnje energije i/ili vode u skladu s pravilnikom iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Kada se ušteda energije utvrđuje procjenom, vrijednost zajamčene uštede utvrđuje osoba ovlaštena za projektiranje sukladno zakonu kojim se uređuju arhitektonski i inženjerski poslovi i djelatnosti u prostornom uređenju ili gradnji.

(6) Način izračuna vrijednosti zajamčene uštede energije i/ili vode utvrđuju se ugovorom o energetske učinku, a mogu biti ugovorene u fiksnom iznosu, primjenom indeksiranja cijena ili prema stvarnim cijenama energenata u trenutku obračuna.

(7) Za usluge, radove i robu prema ugovoru o energetske učinku obveza poreza na dodanu vrijednost otplaćuje se kroz desetogodišnji period, nakon završene energetske obnove zgrade.

Energetska usluga u javnom sektoru

Članak 27.

(1) Način ugovaranja energetske usluge za javni sektor, obveze pružatelja i naručitelja energetske usluge, detaljniji sadržaj ugovora te proračunsko praćenje energetske usluge za naručitelja iz javnog sektora, propisuje uredbom Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za poslove graditeljstva.

(2) Kada pružatelj energetske usluge jamči uštedu čija je vrijednost najmanje jednaka naknadi koju se javni naručitelj obvezuje plaćati pružatelju usluge, ugovor o energetske učinku ne smatra se javnim dugom u smislu zakona kojim se uređuje područje proračuna. Sredstva za plaćanje naknade do vrijednosti određene ugovorom smatraju se redovnim troškovima za energiju.

(3) U postupku javne nabave za odabir energetske usluge primjenjuju se kriteriji ekonomski najpovoljnije ponude.

Energetska usluga za zgrade javnog sektora

Članak 28.

(1) APN provodi postupak javne nabave za energetske uslugu u zgradarstvu u ime i za račun proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske, u skladu s programom energetske obnove zgrada javnog sektora.

(2) Ostali subjekti javnog sektora koji nisu određeni stavkom 1. ovoga članka mogu na temelju pisanog sporazuma, odnosno ugovora ovlastiti APN da u njihovo ime i račun provodi postupak javne nabave za energetske uslugu u zgradarstvu. Subjekti u čije ime i račun APN provodi postupke javne nabave za energetske uslugu plaćaju, odnosno podmiruju APN troškove tih postupaka, uz plaćanje troškova u vezi s provedbom tog postupka.

(3) APN je dužna na svojim internetskim stranicama objaviti obrazac sa standardiziranim dijelovima ugovora o energetske učinku koji mora biti u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(4) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za graditeljstvo, a njime su obuhvaćeni: ciljevi provedbe programa, kriteriji za provedbu postupka javne nabave za energetske usluge, sudionici programa i njihove prava i obveze, troškovi programa i način namirenja troškova, način financiranja obveza koje proizlaze iz provedbe programa, indikatori realizacije programa i drugo.

Ugovor o energetsom učinku višestambene zgrade

Članak 29.

(1) Odluku o sklapanju ugovora o energetsom učinku višestambene zgrade, u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 61. ovoga Zakona, s pružateljem energetske usluge suvlasnici zgrade donose temeljem natpolovične većine glasova suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika nekretnine.

(2) Osoba ovlaštena za sklapanje ugovora u ime i za račun suvlasničke zajednice određuje se odlukom iz stavka 1. ovoga članka. Ako se odlukom ne odredi osoba ovlaštena za sklapanje ugovora o energetsom učinku višestambene zgrade, takav ugovor potpisuje upravitelj zgrade.

(3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka, uz sadržaj propisan odredbom članka 26. stavka 2. ovoga Zakona, mora sadržavati odredbe kojima se određuje:

1. da je vrijednost zajamčene uštede veća ili jednaka od troškova naknade za ugovorenu energetske usluge, uz obvezu pružatelja energetske usluge da o svome trošku održava one dijelove zgrade u koje je uloženo temeljem ugovora o energetsom učinku od strane pružatelja energetske usluge,
2. da rizik ostvarivanja zajamčene uštede snosi pružatelj energetske usluge,
3. da sredstva za izvođenje energetske usluge u cijelosti osigurava pružatelj energetske usluge,
4. da se naknada za energetske usluge izračunava u odnosu na raniju prosječnu potrošnju za svakog suvlasnika zgrade u zadnje tri godine, osim ako se svi suvlasnici zgrade ne usuglase drukčije,
5. da obveza plaćanja naknade za energetske usluge nastaje u trenutku kada je ušteda stvarno i nastupila,
6. da visina naknade za energetske usluge ne može prelaziti razliku iznosa ostvarene uštede,
7. trajanje obveze plaćanja naknade za energetske usluge,
8. da naknada za energetske usluge uključuje naknadu vrijednosti ugrađenih dijelova i povećanja vrijednosti zgrade s tog osnova, te
9. ako se zajamčena ušteda ne ostvaruje, svaki suvlasnik zgrade može, nakon što pisanim putem obavijesti pružatelja energetske usluge, prestati plaćati naknadu za energetske usluge određenu ugovorom o energetsom učinku. Prestanak plaćanja naknade za energetske usluge od strane jednog suvlasnika ne utječe na obvezu ostalih suvlasnika.

(3) Ugovorom o energetsom učinku višestambene zgrade može se odrediti da se pružatelju energetske usluge odredi razuman rok za otklanjanje nedostataka zbog kojih se zajamčena ušteda ne ostvaruje. Ako se u dodatnom roku zajamčena ušteda ostvari, nastavit će se plaćanje naknade za energetske usluge prema ugovoru o energetsom učinku. Pružatelj energetske usluge nema pravo na naknadu za uštedu koja nije ostvarena.

(4) Svaki suvlasnik zgrade može tražiti verifikaciju ušteda energije od Nacionalnog koordinacijskog tijela.

(5) Ako neki od suvlasnika zgrade ne daju podatke potrebne za izračun prosječne potrošnje iz stavka 3. točke 4. ovoga članka, potrošnja će se utvrditi procjenom i to kao prosječna potrošnja s obzirom na relevantne tehničke uvjete te suvlasničke jedinice. Pružatelj energetske usluge dužan je, na zahtjev suvlasnika čija je potrošnja utvrđena procjenom nakon dostave relevantnih podataka, taj izračun korigirati.

(6) U slučaju neostvarivanja zajamčene uštede, suvlasnici zgrade nisu dužni ispuniti odredbe ugovora iz stavka 2. ovoga članka kojima bi se postizao jednak učinak. Ugrađeni dijelovi u zgradu u tom su slučaju u vlasništvu naručitelja energetske usluge.

(7) U slučaju raskida ugovora o energetsom učinku višestambene zgrade, zbog neostvarivanja zajamčene uštede, pružatelj energetske usluge dužan je o svom trošku vratiti zgradu u prvobitno stanje ukoliko je to moguće. Ako isto nije izvedivo ugrađeni dijelovi ostaju vlasništvo vlasnika zgrade bez dodatnih troškova za naručitelja energetske usluge.

Ugovor o izvođenju radova na energetskej obnovi višestambene zgrade

Članak 30.

(1) Energetska obnova višestambene zgrade provodi se sukladno nacionalnim Programima energetske obnove višestambenih zgrada. Korisnici sredstava iz programa energetske obnove višestambenih zgrada su suvlasnici tih zgrada kao naručitelji energetske obnove, osim ako nije drugačije ugovoreno između suvlasnika kao naručitelja i pružatelja usluga i izvođača radova za energetske obnovu.

(2) Odluku o sklapanju ugovora o izvođenju radova na energetskej obnovi za višestambenu zgradu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 9. ovog Zakona donose suvlasnici zgrade temeljem natpolovične većine glasova suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika nekretnine.

(3) Osoba ovlaštena za sklapanje ugovora u ime i za račun suvlasničke zajednice određuje se odlukom iz stavka 2. ovoga članka. Ako se odlukom ne odredi osoba ovlaštena za sklapanje ugovora o energetskej obnovi, takav ugovor potpisuje upravitelj zgrade.

(4) Ugovorom o izvođenju radova na energetskej obnovi za višestambene zgrade smatra se ugovor ili skup povezanih ugovora kojima se naručuju usluga ili radovi za provedbu mjera energetske učinkovitosti.

(5) Ugovor iz stavka 4. ovoga članka mora biti u pisanom obliku i minimalno sadržava:

1. popis imena svih suvlasnika – naručitelja s osobnim identifikacijskim brojem razmjerom njihovog suvlasništva u višestambenoj zgradi te dokaz o postignutoj suglasnosti za ugovaranje energetske obnove u skladu sa stavkom 2. ovoga članka,

2. naziv i sjedište te osobni identifikacijski broj izvođača radova na energetske obnovi zgrade,
3. opis mjera koje će se poduzeti u energetske obnovi višestambene zgrade radi poboljšanja njezine energetske učinkovitosti,
4. procjenu energetske svojstva zgrade s izračunom pretpostavljene uštede energije koja će se ostvariti energetske obnovom zgrade,
5. način financiranja provedbe mjera u energetske obnovi višestambene zgrade radi poboljšanja njezine energetske učinkovitosti,
6. rok važenja ugovora i ugovornih obveza.

(6) Obvezni prilog ugovora iz stavka 4. ovoga članka je Projekt sa troškovnikom, uz tehničko rješenje zgrade i dokaze pretpostavljenog smanjenja potrošnje energije u zgradi prema metodologiji utvrđenoj pravilnikom iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Upravitelj zgrade koja sklopi ugovor iz stavka 4. ovoga članka obavezan je dostaviti podatke o potrošnji energije za tu zgradu, nacionalnom koordinacijskom tijelu, odnosno u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije sukladno pravilniku iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

Energetska učinkovitost u javnoj nabavi

Članak 31.

(1) Kad se provodi postupak javne nabave za nabavu proizvoda povezanih s energijom javni naručitelj dužan je koristiti kriterije za odabir ponude i tehničke specifikacije vezane uz povećanje energetske učinkovitosti u mjeri u kojoj je to u skladu sa troškovnom učinkovitošću, gospodarskom izvedivošću, širom održivošću, tehničkom prikladnošću i dovoljnom razinom tržišnog natjecanja.

(2) Kriterije i tehničke specifikacije iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje ministar, zajedno s ministrom nadležnim za zaštite okoliša pravilnikom.

Eko-dizajn proizvoda povezanih s energijom

Članak 32.

(1) Proizvodi povezani s energijom mogu biti stavljeni na tržište samo ako su sukladni sa zahtjevima propisanim za eko-dizajn proizvoda i ako je njihova sukladnost utvrđena u propisanom postupku te ako su označeni u skladu s propisom koji se odnosi na tu grupu proizvoda.

(2) Ministar, zajedno s ministrom nadležnim za zaštitu okoliša, pravilnikom propisuje opće uvjete za eko-dizajn proizvoda i zahtjeve za stavljanje proizvoda povezanih s energijom na tržište i uporabu, dužnosti uvoznika, postupak ocjene sukladnosti i oznaku sukladnosti te druge uvjete koji osiguravaju primjenu zahtjeva za eko-dizajnom proizvoda.

(3) Ministar, zajedno s ministrom nadležnim za zaštitu okoliša donosi tehničke propise kao provedbene mjere eko-dizajna, u skladu s posebnim zakonom koji uređuje tehničke zahtjeve za proizvode i ocjenu sukladnosti te pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka, koji propisuju posebne tehničke zahtjeve za eko-dizajn pojedine vrste ili grupe proizvoda povezanih s energijom, osim za građevinske proizvode koji su u nadležnosti ministarstva nadležnog za poslove graditeljstva.

Članak 33.

(1) Sustav ovlašćivanja i/ili certificiranja, odnosno istovrijedan kvalifikacijski sustav za građevinske radnike koji ugrađuju građevne elemente povezane sa energijom, instalatere dijelova zgrada povezanih sa energijom, uključujući program certificiranja ili istovrijedni program kvalifikacije za instalatere manjih kotlova i peći na biomasu, fotonaponskih sustava, solarnih termalnih sustava, plitkih geotermalnih sustava i toplinskih crpki, propisuje pravilnikom ministar nadležan za poslove graditeljstva uz suglasnost ministra.

(2) Ministar nadležan za poslove graditeljstva može poslove ovlašćivanja i/ili certificiranja prenijeti na druge osobe.

VI. NADZOR

Članak 34.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode nadležni inspektori Ministarstva gospodarstva.

(3) Ako nadležni inspektori iz stavka 2. ovoga članka pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrde nepravilnosti i nedostatke, ovlašteni su donijeti rješenje kojim će odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, nadležni inspektori ovlašteni su:

1. narediti opskrbljivaču energijom dostavljanje informacija o obračunu električne energije, toplinske energije, odnosno plina te o prethodnoj potrošnji krajnjem kupcu (članak 14.),
2. narediti opskrbljivaču energijom upisivanje podataka o potrošnji električne energije, toplinske energije, odnosno plina u javnom sektoru u nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom (članak 14. stavak 2.),
3. narediti distributeru energije dostavu zbirne statističke informacije o krajnjim kupcima i trenutačnim informacijama o potrošnji krajnjih kupaca, uključujući prema potrebi profile opterećenja, segmentaciju kupaca i zemljopisni položaj kupaca Ministarstvu (članak 15.),
4. narediti velikim poduzećima izradu energetskeg pregleda za velika poduzeća (članak 19. stavak 1.),
5. narediti odgovornim osobama javnog sektora ispunjavanje obveza iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona,

6. narediti odgovornim osobama javnog sektora ispunjavanje obveza iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona,
7. narediti odgovornim osobama javnog sektora, pružateljima energetske usluge i davateljima subvencije unošenje informacija o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 22. stavak 2.).

(5) Nadležni inspektori pri obavljanju inspekcijskog nadzora proizvoda povezanih s energijom stavljenih na tržište imaju ovlasti na temelju ovoga Zakona rješenjem narediti otklanjanje nepravilnosti i odrediti primjereni rok za otklanjanje nepravilnosti ako utvrde da:

1. proizvodi nisu označeni oznakom energetske učinkovitosti ili je oznaka energetske učinkovitosti nepotpuna ili netočna,
2. proizvodi nisu praćeni informacijskim listom ili je informacijski list nepotpun ili netočan,
3. su proizvodi označeni nedopuštenim ili zavaravajućim oznakama (energetske učinkovitosti proizvoda),
4. se u oglašavanju i u promidžbenim materijalima ne objavljuje razred energetske učinkovitosti,
5. tehnička dokumentacija nije dostupna ili je nema ili je nepotpuna,
6. u zadanom roku nije dostavio Ministarstvu podatke o ukupnim količinama stavljenim na tržište i na raspolaganje u Republici Hrvatskoj.

(6) Ako se utvrđene nepravilnosti iz stavka 5. ovoga članka ne otklone u određenom roku, nadležni inspektor će zabraniti stavljanje proizvoda na tržište i/ili raspolaganje, ograničiti stavljanje na tržište, odnosno narediti povlačenje proizvoda s tržišta.

(7) Ako nadležno inspekcijsko tijelo ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za provedbu pregleda ili ispitivanja iz stavka 5. ovoga članka, provedbu pojedinih radnji u okviru inspekcijskog nadzora može povjeriti stručnoj ustanovi koja nije bila uključena u ispitivanje i ocjenjivanje sukladnosti istog proizvoda prije stavljanja na tržište ili na raspolaganje na tržištu.

Članak 35.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora iz članka 34. stavka 5. ovoga Zakona nadležni inspektor može rješenjem gospodarskom subjektu koji proizvod povezan s energijom stavlja na tržište ili na raspolaganje na tržištu:

1. privremeno zabraniti stavljanje na tržište ili na raspolaganje na tržištu proizvoda, isporuku, ponudu isporuke, oglašavanje ili izlaganje proizvoda u vremenu potrebnom za različite preglede i ispitivanja ako postoji osnovana sumnja da proizvod povezan s energijom ne odgovara propisanim zahtjevima za eko-dizajn proizvoda,
2. narediti otklanjanje utvrđenih nesukladnosti i odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje,
3. zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište ili na raspolaganje na tržištu nesukladnih proizvoda, ili narediti njihovo povlačenje s tržišta ili povrat od krajnjih korisnika i provesti dodatne mjere kojima će se osigurati poštivanje te zabrane,
4. narediti uništavanje nesukladnih proizvoda ako je to nužno za zaštitu zdravlja i sigurnosti ljudi, životinja i biljaka, okoline i imovine.

(2) Nadležni inspektor će rješenjem narediti gospodarskom subjektu otklanjanje nepravilnosti i odrediti primjereni rok u kojem nepravilnosti treba otkloniti ako utvrdi da je proizvod povezan s energijom koji je stavio na tržište ili na raspolaganje na tržištu (proizvod s formalnim nedostatkom):

1. bez propisanih oznaka ili nepropisno označen,
2. bez dokumenata ili nepotpunim dokumentima o sukladnosti ili ako dokumenti nisu dostupni,
3. bez propisanih uputa i podataka o sigurnosti proizvoda ili ako propisane upute i podaci o sigurnosti ne prate proizvod.

(3) Ako gospodarski subjekt otkloni utvrđene nepravilnosti iz stavka 2. ovoga članka u ostavljanom roku iz rješenja, a za koje je utvrđeno da ih je počinio prvi put, nadležni inspektor neće podnositi optužni prijedlog ili izdati prekršajni nalog za proizvod povezan s energijom iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ako gospodarski subjekt ne otkloni nepravilnosti u određenom roku iz stavka 1. točke 2. i stavka 2. ovoga članka, inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti stavljanje na tržište ili na raspolaganje proizvoda povezanih s energijom na tržištu.

(5) Kad inspektori poduzimaju mjere iz ovoga članka, moraju postupati tako da provode te mjere na način razmjeran ozbiljnosti rizika i vodeći računa o načelu opreznosti, odnosno tako da poduzeta mjera bude primjerena naravi prijeteće opasnosti ili rizika.

(6) Žalba izjavljena protiv rješenja inspektora iz stavka 1. točaka 3. i 4. i stavka 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 36.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj opskrbljivač energijom ako:

- ne dostavi Ministarstvu informacije o obračunu električne energije, toplinske energije, odnosno plina te o prethodnoj potrošnji krajnjeg kupca (članak 14. stavak 1.),
- ne upisuje podatke o potrošnji električne energije, toplinske energije, odnosno plina u javnom sektoru u nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom (članak 14. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba opskrbljivača energijom novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 37.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj distributer energije ako:

- ne dostavi podatke Ministarstvu, odnosno ne dostavi ih u određenom roku (članak 15.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba distributera energije novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 38.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj veliko poduzeće ako:

- ne izradi energetske pregled za velika poduzeća (članak 19. stavak 1.),
- ne izradi prvi energetske pregled za velika poduzeća u određenom roku (članak 43. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba velikog poduzeća novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 39.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna i odgovorna osoba javnog sektora ako:

- ne unosi redovito podatke o potrošnji energije i vode u nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom (ISGE) (članak 21. stavak 2. točka 2.),
- ne ispunjava obveze iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona,
- ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 22. stavak 2.).

Članak 40.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba javnog sektora ako ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 22. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pružatelj energetske usluge ako ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 22. stavak 2.).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj davatelj subvencije ako ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 22. stavak 2.).

Članak 41.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako suprotno članku 34. stavcima 5. i 6., odnosno članku 35. stavcima 1., 2. i 4. ovoga Zakona ne postupa u skladu s izvršnim odlukama nadležnih inspeksijskih tijela te ako:

- suprotno članku 30. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ne stavi propisanu oznaku »CE« i/ili označi proizvode oznakama koje su slične oznaci »CE« do te mjere da bi mogli stvoriti zabunu na tržištu ili dovesti potrošače u zabludu,
- suprotno članku 19. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008, nadležnom inspektoru uskrati uzimanje potrebnih uzoraka proizvoda za laboratorijsku provjeru.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka koje je počinila u vezi s obavljanjem svog obrta ili samostalne djelatnosti kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 500.000,00 kuna.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Članak 42.

(1) Vlada Republike Hrvatske će donijeti program iz članka 28. stavka 4. ovoga Zakona, u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske će donijeti uredbu iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar će donijeti pravilnik iz članka 13. stavka 5. ovoga Zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar će donijeti pravilnik iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona, uz suglasnost ministra nadležnog za poslove graditeljstva u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Ministar, zajedno s ministrom nadležnim za poslove zaštite okoliša, donijet će pravilnike iz članka 20. stavka 2., članka 24. stavka 5., članka 31. stavka 2. i članka 32. stavka 2. ovoga Zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Ministar nadležan za poslove graditeljstva donijet će pravilnik iz članka 21. stavka 3. ovoga Zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(7) Ministar zajedno s ministrom nadležnim za poslove zaštite okoliša donijet će i uskladiti tehničke propise, iz članka 32. stavka 3. ovoga Zakona, koji propisuju posebne tehničke zahtjeve za eko-dizajn proizvoda povezanih s energijom, s pravilnikom iz članka 32. stavka 2. ovoga Zakona, u roku od godinu dana od donošenja tog pravilnika.

(8) Ministar nadležan za poslove graditeljstva, donijet će pravilnik iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona, uz suglasnost ministra, u roku od šest mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 43.

- (1) Akcijski plan iz članka 11. ovoga Zakona donosi se sukladno odredbama ovoga Zakona do kraja prosinca 2016. godine.
- (2) Godišnji plan iz članka 12. ovoga Zakona donosi se sukladno odredbama ovoga Zakona do kraja 2014. godine za 2015. godinu.
- (3) Velika poduzeća iz članka 19. ovoga Zakona dužni su napraviti prvi energetske pregled sukladno odredbama ovoga Zakona do 5. prosinca 2015. godine.
- (4) Javni sektor dužan je napraviti prvi energetske pregleda javne rasvjete iz članka 20. ovoga Zakona sukladno odredbama ovoga Zakona do 1. srpnja 2015. godine.
- (5) Stopa od 3% ukupne površine poda iz članka 8. stavka 2. točke 6. ovoga Zakona, izračunava se svake godine počevši od 1. siječnja 2014. godine, na temelju ukupne površine poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti Republike Hrvatske čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m², a ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetske svojstava određene posebnim propisom. Prag se od 9. srpnja 2015. godine smanjuje na 250 m². U slučaju primjene alternativnog pristupa, uštede energije procjenjuju se pomoću odgovarajućih standardnih vrijednosti za potrošnju energije u zgradama središnje vlasti prije i nakon obnove te na temelju procijenjene površine njihovog fonda.

Članak 44.

- (1) Do dana stupanja na snagu propisa iz članka 42. stavaka 2., 4., 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona primjenjivati će se propisi kojima su uređena odnosna pitanja, koji su na snazi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Do donošenja pravilnika iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Pravilnika o energetske pregledima građevina i energetske certificiranju zgrada (Narodne novine, br. 81/2012, 29/2013 i 78/2013) u dijelu koji se odnosi na energetske preglede građevine i Pravilnika o uvjetima i mjerilima za osobe koje provode energetske preglede građevina i energetske certificiranje zgrada (Narodne novine, br. 81/2012 i 64/2013).
- (3) Do donošenja pravilnika iz članka 24. stavka 5. ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Pravilnika o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih uređaja (Narodne novine, broj 130/2007), Pravilnika o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih perilica rublja (Narodne novine, broj 101/2011) i Pravilnika o iskazivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom pomoću oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu (Narodne novine, broj 101/2011).
- (4) Do donošenja pravilnika iz članka 32. stavka 2. ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Pravilnika o utvrđivanju zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda povezanih s energijom (Narodne novine, broj 80/2013).

Članak 45.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona nastavit će se i dovršiti prema odredbama Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (Narodne novine, br. 152/2008, 55/2012, 153/2013 i 14/2014) i propisa donesenih na temelju toga Zakona.

Članak 46.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (Narodne novine, br. 152/2008, 55/2012, 153/2013 i 14/2014) osim članka 22. u dijelu koji se odnosi na energetske preglede građevina, postupke izdavanja i oduzimanja ovlaštenja za energetske preglede građevina, nadzor nad radom ovlaštenih osoba za energetske preglede građevina, registar ovlaštenih osoba za energetske preglede građevina te druga pitanja vezana uz ovlaštenje za energetske preglede građevina do donošenja pravilnika iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 47.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Propisuje se uređenje područja učinkovitog korištenja energije, donošenjem planova na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini za poboljšanje energetske učinkovitosti, njihovo provođenje, mjere i obveze energetske učinkovitosti, a posebice djelatnost energetske usluge, utvrđivanje ušteda energije, prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti, kao i supsidijarna primjena propisa za odnose koji nisu uređeni ovim Zakonom.

Uz članak 2.

Određuje se primjena pravne stečevine Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske iz područja energetske učinkovitosti.

Uz članak 3.

Određuje se svrha ovoga Zakona kao ostvarivanje ciljeva održivog energetskeg razvitka, kao i određivanje da je učinkovito korištenje energije od interesa za Republiku Hrvatsku, sukladno Zakonu o energiji, kao zakonu kojim se uređuju sva područja energetike.

Uz članak 4.

Određuju se pojedini pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu.

Uz članak 5.

Propisuju se ovlasti Ministarstva gospodarstva u provođenju politike energetske učinkovitosti.

Uz članak 6.

Propisuju se ovlasti Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti u području poticanja racionalnog gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti.

Uz članak 7.

Određuje se Centar za praćenje poslovanja energetskeg sektora i investicija kao Nacionalno koordinacijsko tijelo za energetske učinkovitost kao i njegove ovlasti u provođenju politike energetske učinkovitosti.

Uz članak 8.

Određuje se donošenje Nacionalnog akcijskeg plana energetske učinkovitosti kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj na trogodišnje razdoblje kao i njegov minimalni sadržaj.

Uz članak 9.

Određuje se donošenje godišnjeg Izvješća o provedbi Nacionalnog akcijskeg plana energetske učinkovitosti te njegov sadržaj.

Uz članak 10.

Određuje se donošenje dugoročne strategije za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske od strane Vlade Republike Hrvatske, a na prijedlog Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, kao i sadržaj iste.

Uz članak 11.

Određuje se donošenje akcijskog plana županija i velikih gradova kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u županiji, odnosno velikom gradu na trogodišnje razdoblje kao i njegov minimalni sadržaj.

Uz članak 12.

Određuje se donošenje godišnjeg plana županija i velikih gradova kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u županiji, odnosno velikom gradu na jednogodišnje razdoblje kao i njegov minimalni sadržaj.

Uz članak 13.

Određuje se cilj ostvarivanja novih ušteda, obveze distributera, alternativne načine ostvarenja ciljeva novih ušteda, obveze plaćanja Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Određuje se donošenje pravilnika kojim se ove obveze detaljnije uređuju.

Uz članak 14.

Određuju se obveze opskrbljivača energije kojim se utvrđuju informacije koje su obvezni na zahtjev dostaviti krajnjim kupcima, te obveza unosa podataka u nacionalni sustav za gospodarenje energijom.

Uz članak 15.

Određuju se obveze distributera energije kojim se utvrđuju informacije koje su dužni dostaviti Ministarstvu gospodarstva

Uz članak 16.

Određuju se obveze regulatornog tijela za energetiku, odnosno Hrvatske energetske regulatorne agencije da pri provedbi regulatornih zadataka određenih posebnim propisima vode računa o energetske učinkovitosti, posebice vezano uz svoje odluke o infrastrukturi za plin i električnu energiju.

Uz članak 17.

Određuju se obveze, odnosno dužnosti operatora prijenosnog sustava, operator distribucijskog sustava i operator tržišta energije u svezi s prijenosom, odnosno transportom i distribucijom energije u pogledu energetske učinkovitosti.

Uz članak 18.

Propisuje se način mjerenja i dostavljanja informacija o obračunu krajnjim kupcima, kao i obveza regulatornog tijela za energetiku da pri izradi analize troška i dobiti za uvođenje naprednih mjernih uređaja za krajnje kupce vodi računa o svim parametrima važnim za uvođenje naprednih mjernih uređaja, kao i dužnosti distributera i opskrbljivača energije o dostavi obračuna i informiranja krajnjih kupaca.

Uz članak 19.

Određuju se obveze izrade energetske pregleda za velika poduzeća, te donošenje pravilnika kojim se ta obveza detaljnije uređuje.

Uz članak 20.

Propisuje se dužnost javnog sektora na održavanje i rekonstruiranje javne rasvjete, provođenje energetskeg pregleda javne rasvjete te analiziranje potrošnje energije javne rasvjete.

Uz članak 21.

Određuju se obveze javnog sektora u upravljanju potrošnjom energije i vode, te donošenje pravilnika kojim se ta obveza detaljnije uređuje.

Uz članak 22.

Određuje se sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije, određuje se da taj sustav vodi Nacionalno koordinacijsko tijelo, te obveze unosa potrebnih informacija od strane javnog sektora, pružatelja energetske usluge i davatelja subvencije. Određuje se donošenje pravilnika kojim se način rada sustava za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije detaljno uređuje.

Uz članak 23.

Određuje se da Ministarstvo gospodarstva zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva i Nacionalnim koordinacijskim tijelom razvija internetsku platformu za pružanje informacija o dostupnim mehanizmima za energetske učinkovitost i financijskim i pravnim okvirima i instrumentima, te njihovo opsežno širenje svim relevantnim sudionicima na tržištu.

Uz članak 24.

Određuje se dužnosti dobavljača kućanskih uređaja, odnosno distributera kućanskih uređaja kao i obveza da se pravilnikom propiše oblik i sadržaj oznake, ovisno o vrsti kućanskog uređaja s obzirom na uporabu energije, zahtjeve minimalne energetske učinkovitosti proizvoda, obvezu određenih proizvoda da ispunjavaju uvjete minimalne energetske učinkovitosti te kućanskih uređaja koji moraju biti opremljeni oznakom energetske učinkovitosti.

Uz članak 25.

Određuje se energetska usluga kao provedba projekta energetske učinkovitosti i ostalih povezanih aktivnosti temeljena na ugovoru o energetske učinku s jamstvom da u referentnim uvjetima vodi do provjerljivog i mjerljivog ili procjenjivog poboljšanja energetske učinkovitosti i/ili ušteda energije i vode. Energetske uslugu obavljaju pravne i/ili fizičke osobe na osnovu ugovora o energetske učinku.

Uz članak 26.

Određuje se bitan sadržaj ugovora o energetske učinku kao posebnog ugovora u kojem pružatelj energetske usluge ulaže vlastita sredstva u povećanje energetske učinkovitosti kod naručitelja energetske usluge. Takvim određivanjem stvara se jasna razlika između ugovora o energetske učinku i drugih ugovora poput ugovora u građenju ili izvršenja drugih usluga. Ovakvo određivanje ugovora o energetske učinku stvara niz posebnosti za ugovaratelje ovakvih usluga, bilo da je riječ o javnom ili privatnom sektoru, na taj način da se time uređuje poseban ugovor u kojem je tek rezultat ulaganja pružatelja usluga koja se naplaćuje, čime se razgraničuje od ugovora o građenju i drugih sličnih ugovora, jer ovakvim ugovorom ne nastaje robni kredit pružatelja energetske usluge. Takav odnos temelji se na jamstvu da će naručitelj najmanje toliko smanjiti trošak za energiju koliko će plaćati za pružanje energetske usluge.

Uređuje se i minimalan sadržaj ugovora o energetsom učinku, te način utvrđivanja zajamčene uštede, koja se može utvrditi mjerenjem ili procjenom, pobliže uređuje način i osobe ovlaštene za ovakvu procjenu te način obračunavanja naknade.

Uz članak 27.

Određuje se način ugovaranja energetske usluge za javni sektor, obveze pružatelja i naručitelja energetske usluge, detaljniji sadržaj ugovora te proračunsko praćenje energetske usluge za naručitelja iz javnog sektora, način proračunskog tretiranja ugovora o energetsom učinku. Određuje se donošenje uredbe kojom detaljno uređuje način ugovaranja energetske usluge za javni sektor, obveze pružatelja i naručitelja energetske usluge, detaljniji sadržaj ugovora te proračunsko praćenje energetske usluge za naručitelja iz javnog sektora. Time se ispunjavaju uvjeti za pokretanje ulaganja u zgrade javnog sektora, čime se osigurava uloga javnog sektora kao primjera te pokretanje tržišta energetske usluge.

Uz članak 28.

Određuje se da Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama provodi postupak javne nabave u ime i za račun proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske, mogućnost za ostale subjekte javnog sektora da ovlaste Agenciju za provođenje postupaka u njihovo ime i za njihov račun, donošenje programa obnove zgrada kojeg na prijedlog ministra nadležnog za graditeljstvo donosi Vlada Republike Hrvatske te obveze Agencije da objavi tipski ugovor o energetsom učinku u skladu s navedenim programom.

Osim provedbe programa obnove zgrada, kojim se predviđa ugovaranje energetske usluge za zgrade u vlasništvu Republike Hrvatske, osigurava se i davanje primjera ugovora o energetsom učinku kojim se može koristiti privatni sektor u razvoju tržišta energetske usluge.

Uz članak 29.

Određuje se način ugovaranja energetske usluge u suvlasničkim zajednicama, odnosno višestambenim zgradama kroz ugovor o energetsom učinku višestambene zgrade, koje o ugovaranju energetske usluge mogu odlučiti natpolovičnom većinom glasova svih suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika.

Preduvjet za ugovaranje energetske usluge u skladu s ovim Zakonom je da suvlasnička zajednica ne ulaže u izvođenje radova te za njih ne nastaje kreditna obveza i ne preuzimaju rizike vezane uz provedbu ostvarenja uštede energije, odnosno imaju jamstvo da će se troškovi za energente smanjiti barem za iznos jednak otplatama energetske usluge.

Bez uređivanja ovog odnosa suvlasnici u višestambenim zgradama nemaju mogućnost ostvariti ulaganja u smanjenje potrošnje energije bez suglasnosti svih suvlasnika, što ih ograničava u raspolaganju vlastitom imovinom na energetske učinkovit način, a predstavlja i značajnu prepreku razvoju poslovanja za pružanje energetske usluge. Način ugovaranja osigurava da odluka o ugovaranju energetske usluge ne bude na štetu onih suvlasnika zgrade koji se za takav ugovor ne odluče te zaštitu njihovih prava kroz mogućnost osporavanja ostvarenja uštede kao bitnog uvjeta ugovora o energetsom učinku.

Uz članak 30.

Određuje se provođenje energetske obnove višestambenih zgrada i to sukladno nacionalnim Programima energetske obnove višestambenih zgrada, kroz ugovor o izvođenju radova na energetskej obnovi višestambene zgrade, kao i njegovi bitni sastojci. Odluku o sklapanju takvog ugovora donose suvlasnici zgrade temeljem natpolovične većine glasova suvlasnika zgrade koja se računa po suvlasničkim dijelovima i po broju suvlasnika.

Uz članak 31.

Propisuje se provođenje postupka javne nabave za nabavu proizvoda povezanih s energijom javnih naručitelja te se određuje da će kriteriji za odabir ponude i tehničke specifikacije takvih proizvoda se propisati pravilnikom zajedno s ministrom nadležnim za zaštite okoliša pravilnikom.

Uz članak 32.

Propisuje se da proizvodi povezani s energijom mogu biti stavljeni na tržište samo ako su sukladni sa zahtjevima propisanim za eko-dizajn proizvoda i ako je njihova sukladnost utvrđena u propisanom postupku te ako su označeni u skladu s propisom koji se odnosi na tu grupu proizvoda, što se detaljno ima urediti pravilnikom kao i tehničkim propisom kao provedbenom mjerom za eko-dizajn.

Uz članak 33.

Određuje se da će se sustav ovlašćivanja i/ili certificiranja, odnosno istovrijedan kvalifikacijski sustav za građevinske radnike koji ugrađuju građevne elemente povezane sa energijom, instalatere dijelova zgrada povezanih sa energijom, uključujući program certificiranja ili istovrijedni program kvalifikacije za instalatere manjih kotlova i peći na biomasu, fotonaponskih sustava, solarnih termalnih sustava, plitkih geotermalnih sustava i toplinskih crpki, propisati pravilnikom. Naime, ovom se odredbom prvenstveno određuje obveza Republike Hrvatske vezano uz Direktivu 2009/28/ EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23.travnja 2009. o poticanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjenama i dopunama i budućem ukidanju Direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ u dijelu koji se odnosi na program certificiranja instalatera obnovljivih izvora energije. *Pravilnik o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje sustava kvalitete usluga i radova za certificiranje instalatera obnovljivih izvora energije – fotonaponskih sustava* (Narodne novine, br. 79/13. i 85/13.) kojim se pokrivaju instalateri fotonaponskih sustava je na snazi od 1.7.2013., a slične pravilnike treba donijeti za instalatere solarnih toplinskih sustava, malih peći na biomasu i dizalica topline. U važećem Pravilniku sustav certificiranja instalatera fotonaponskih sustava uređen je na način da Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ovlašćuje *Nositelja Programa osposobljavanja* (pravna osoba koja zadovoljava uvjete: uglavnom škole) dok nositelji programa izobrazbe provode propisan Program izobrazbe, teoretski i praktični ispit, izdaju certifikate instalaterima (isključivo fizičke osobe) te upisuju podatke u Registar certificiranih instalatera obnovljivih izvora energije, kojega vodi Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, a izvadak objavljuje na svojim internetskim stranicama. Do sada je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ovlastilo sedam pravnih osoba kao nositelje programa izobrazbe, u skladu s preporukama iz predmetne direktive te se isti sustav planira primijeniti i na druge vrste instalatera obnovljivih izvora energije.

Isto tako, u skladu s EU Projektom *Croskills - Build Up Skills Croatia* - osposobljavanje građevinskih radnika u energetske učinkovitosti izrađene su Nacionalne smjernice kojima se planira certificiranje/licenciranje građevinskih radnika na području energetske učinkovitosti (zidari, izolateri i sl.). U okviru predmetnog projekta dogovoreno je s Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom obrtničkom komorom i Komorom građevinskih inženjera da preuzme edukaciju, cjeloživotno obrazovanje te certificiranje građevinskih radnika nakon uspostave nacionalnog sustavnog okvira i to iz razloga jer Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja nema dostatne kapacitete da na sebe preuzme certificiranje građevinskih radnika s obzirom da se može raditi o nekoliko tisuća (fizičkih) osoba.

Uz članke 34.-35.

Propisuje se nadležnost provođenja nadzora nad provedbom odredbi ovoga Zakona, kao i inspeksijski nadzor nadležnih inspektora.

Uz članke 36.- 41.

Propisuju se prekršajne odredbe za obveznike energetske učinkovitosti koji se ne pridržavaju i ne provode odredbe ovoga Zakona.

Uz članak 42.

Propisuje se rok do kojega se moraju pripremiti i usvojiti na Vladi Republike Hrvatske podzakonski akti koji su predviđeni za donošenje odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 43.

Propisuje se rokovi u kojima su mora donijeti podzakonski akt, odnosno izvršiti prvi energetske pregled velikog poduzeća sukladno odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 44.

Propisuje se važenje podzakonskih propisa donesenih po starom Zakonu, do donošenja novih podzakonskih propisa, ako isti nisu u suprotnosti sa odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 45.

Propisuje se da će se postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti po odredbama Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji.

Uz članak 46.

Propisuje se prestanak važenja važećeg Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji.

Uz članak 47.

Propisuje se stupanje na snagu Zakona.